

NOTULEN van de digitale vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 3 februari 2022 vanaf 20.00 uur.

Voorzitter: mevrouw N. Stemerding, burgemeester.

Griffier: de heer B.J. Urban.

Aanwezige leden: de heren J.Ph. Bos, mr. drs. C. Bremmer, A. Deuzeman, drs. S.W.C. van den Dool, C.J. van der Elst, A.B. de Graaf, mevrouw drs. E.C. van Herk, de heren P. 't Lam, B. Lavrijssen, P.P. Lippinkhof en E.M.L.H. Maassen, mevrouw K.S. van Meenen, de heer M.P.A. van Oostrum, mevrouw M.H.R. Persoon, de heren B.W. Reinke en J.A.E.L.M. van Rixtel, mevrouw J.C. Schroot, A. in 't Veen, G. Zeelt en R.J.M. Zoetemelk.

Afwezig: de heer A.E.T. Andringa.

Aanwezige wethouders: de heer P. de Bruijn, de heer mr. M.N. Cramwinckel en mevrouw Spil.

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Ik open de vergadering van de gemeenteraad van 3 februari. We beginnen weer met het vaststellen van de aanwezigen, zoals altijd bij digitale vergaderingen. Er is in elk geval een afmelding ontvangen van de heer Andringa, die nog heerlijk op zijn roze wolk zit te genieten van een pasgeboden zoon. Uiteraard namens ons allen ook via deze weg gefeliciteerd! Uiteraard zal ik ook nog een cadeautje bij hem gaan brengen zodra dat kan.

(De voorzitter noemt de namen van de raadsleden, die achtereenvolgens te zien en te horen zijn, met uitzondering van de heer In 't Veen, die alleen te horen is.)

De **voorzitter**: We hebben vanavond volledige vergadertijd. Dat betekent voor de spreektijden: 16 minuten voor de fracties en 34 minuten voor het college.

De heer **Maassen** (SP). Voorzitter, voordat u verdergaat, zou ik graag willen weten wat de formele status is van de aanwezigheid van de heer In 't Veen.

De **voorzitter**: Ja, dat klopt. Hij is formeel niet aanwezig als hij niet in beeld is geweest. Daar heeft u een terecht punt. De wet schrijft voor dat je zowel hoorbaar als zichtbaar in beeld bent.

De heer **In 't Veen** (VVD): Voorzitter, daar maak ik ernstig bezwaar tegen. Mijn eerste computer werkte ook al niet. Ik ben naar ICT geweest; ik ben de hele dag bezig geweest en ik vind het belachelijk dat ik vanwege technische problemen, die kennelijk aan de gemeente zijn te wijten, niet aanwezig mag zijn. Dat accepteer ik niet.

De **voorzitter**: Meneer In 't Veen, u kunt bezwaar maken, maar dit is wel de wet en zoals het is voorgeschreven. Daar kunt u mij niet op aankijken.

De heer **In 't Veen** (VVD): Nee, dat kan ik ook helemaal niet!

De **voorzitter**: Als u niet in beeld bent, bent u formeel niet aanwezig. Daar kan ik niets aan veranderen. Dat spijt mij. Ik constateer dus inderdaad dat de heer In 't Veen, als de camera het niet doet ... Misschien kunt u nog even opnieuw opstarten en toch weer proberen in te loggen. Misschien kan de griffie nog even helpen met de ICT om te kijken of de camera van de heer In 't Veen alsnog kan worden aangezet. Zou ik dat aan de griffie mogen vragen? Dan zal ik straks voordat de eerste stemming aan de orde is, even kijken of de heer In 't Veen alsnog volledig is ingelogd.

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter, is het dan niet mogelijk om met me-
neer In 't Veen te facetimen, zodat hij kan laten zien dat hij aanwezig is en zodat hij ons ziet?

De **voorzitter**: Nee, we moeten hierin echt de wet volgen. Dat betekent bij een digitale vergade-
ring met z'n allen hier aanwezig zijn, zowel in beeld als in geluid. De heer In 't Veen kan misschien
even naar een collega-raadslid gaan, waar hij misschien even kan aanhaken en dan alsnog aanwe-
zig kan zijn. Dat kan uiteraard wel, als ik hem maar even tegelijkertijd in beeld zie en hoor.

Ik ga verder met de vaststelling van de agenda. De spreektijden heb ik zojuist genoemd: 16 minu-
ten per fractie en 34 minuten voor het college. Voor het vragenuurtje, agendapunt 4, heeft de heer
Zoetemelk zich aangemeld om te vragen naar de langetermijnvisie op het coronabeleid.

De heer De Graaf heeft een verzoek gedaan om een agendapunt toe te voegen, namelijk een ad-
vertentie van het college in de Voorschotense Krant in januari 2022.

De heer **De Graaf** (PvdA): Ja, voorzitter, dat is mijn verzoek, overigens namens alle fracties.

De **voorzitter**: Dan zou ik willen voorstellen om dit punt toe te voegen aan de agenda als agenda-
punt 11. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

Er zijn vier moties aangemeld die vreemd zijn aan de orde van de dag. Ik zou willen voorstellen om
die bij agendapunt 12 te behandelen, waarbij ik het volgende voorstel wil doen. De moties 230 en
231, die allebei gaan over betaalbare woningen, zou ik als agendapunt 12a willen toevoegen. Motie
232 over de Leidseweg Noord zou ik als agendapunt 12b willen toevoegen. Motie 235 over de pa-
pierinzamelingsfrequentie zou ik als agendapunt 12c willen toevoegen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil ingaan op uw voorstel. Ik zou denken dat de
moties die vreemd zijn aan de orde van de dag, allemaal besluitpunten bevatten, terwijl het agen-
dapunt over de communicatie geen besluitpunt bevat. Ik zou die volgorde dus eigenlijk willen om-
draaien met het oog op de spreektijd bij het besluit. Ik denk dat het belangrijk is dat we de moties
goed kunnen bespreken en dat we dan niet zonder spreektijd moeten zitten.

De heer **De Graaf** (PvdA): Het is maar wat je een belangrijker onderwerp vindt. Als je het formeel
beschouwt, qua besluitvorming, kan ik daar niets tegen inbrengen. Als je kijkt naar de inhoud van
de materie, vind ik de discussie en de bespreking van het onderwerp dat alle fracties hebben inge-
bracht, aanzienlijk belangrijker. Maar ik laat het graag aan de voorzitter over.

De heer **Lippinkhof** (D66): Ik steun het standpunt van de heer Deuzeman. Daar wil ik aan toevoe-
gen dat het standpunt weliswaar door de PvdA is ingebracht, maar niet namens alle fracties, in ie-
der geval niet namens de D66-fractie. We hebben geen bezwaar tegen bespreking van dat punt en
we willen daar ook de ruimte voor geven, maar het is niet namens de D66-fractie ingebracht.

De **voorzitter**: Ik stel voor om de agenda toch te laten zoals ik zojuist voorstelde. Er zijn ook ge-
woon spreektijden. We behandelen moties meestal helemaal aan het eind van de agenda. Ik wil
voorstellen om ze nu ook zo te gaan behandelen. Agendapunt 11 is dus het door de heer De Graaf
ingebrachte agendapunt en bij agendapunt 12 komen de vier moties aan de orde die vreemd aan
de orde van de dag zijn.

De agenda wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

2. Vaststellen raadsnotulen van 11 november 2021 en van 16 december 2021

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad:

- 3.1. Brieven van instellingen of burgers;**
- 3.2. Informatiebrieven van het college van B en W;**
- 3.3. Schriftelijke beantwoording van vragen uit de raad**

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. Vragenuurtje en actuele bestuurlijke aangelegenheden

De **voorzitter**: Aangezien dit mijn portefeuille betreft, draag ik het voorzitterschap even over aan de heer Bremmer.

(De heer Bremmer neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de burgemeester.)

- *Langetermijnvisie op het coronabeleid*

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Ik heb kortgeleden gelezen dat door de burgemeesters in regioverband is gesproken over een langetermijnvisie op het coronabeleid. Gezien de actualiteit, waarbij versoepelingen aan de orde zijn maar de besmettingsgraad hoog is, lijkt dit mij een goed moment om ons even bij te praten over de Voorschotense inbreng. Tegelijkertijd is dit volgens mij een mooi moment om ons te informeren over de huidige stand van zaken in Voorschoten en het handhaven van de huidige regels.

Burgemeester **Stemerdink**: Voorzitter. Ik dank meneer Zoetemelk voor de vragen. Misschien is het goed om aan de voorkant te melden dat er geen echte inhoudelijke discussie heeft plaatsgevonden over waar het wat ons betreft met de langetermijnvisie heen zou moeten gaan. De discussie in het RBT betrof eigenlijk meer het punt dat er een langetermijnvisie zou moeten komen. Daartoe hebben we ook opgeroepen. Er zijn vanuit Voorschoten twee brieven uitgegaan: eentje samen met de gemeente Kaag en Braassem en eentje met de gehele regio, waarin wij het kabinet hebben opgeroepen om met die langetermijnvisie te komen. We kunnen allemaal constateren dat corona onder ons blijft. De vraag is inderdaad hoe we daar als samenleving mee omgaan. Qua inhoud hebben we dus geen input gegeven, juist omdat we ook niet weten wat de kaders zijn die het Rijk daaraan meegeeft. Om maar iets te noemen: als de anderhalvemetermaatregel zou blijven, heb je een andere langetermijnvisie en een andere samenleving voor ogen dan wanneer die maatregel eraf zou gaan. Op die manier hebben we het er dus over gehad. We hebben dit ook meegegeven aan onze vertegenwoordiger bij het Veiligheidsberaad, de burgemeester van Leiden, de heer Lenferink. Dat heeft hij ook zeker ingebracht, samen met al zijn collega's, want eenieder smacht hiernaar. Dat wat de inbreng van Voorschoten bij het overleg betreft.

Wat de opvolging en de handhaving van de huidige regels in Voorschoten betreft: we kunnen natuurlijk met z'n allen constateren dat na bijna twee jaar maatregelen organisaties, verenigingen en ondernemers inmiddels bedreven zijn in de opvolging daarvan. Dat zeg ik niet met een lach, want het is eigenlijk heel triest, maar ze reageren daar met z'n allen ongelofelijk flexibel en goed op en pakken ook dingen op. Ze pakken het heel goed op. Er hebben in Voorschoten geen excessen plaatsgevonden. Uiteraard vinden er volop gesprekken plaats, want het is en blijft gewoon ongelofelijk pijnlijk, maar het moge helder zijn dat de horeca heel, heel blij was dat de deuren weer open mochten en dat men weer brood kon gaan verdienen. Dat was zeker heel hard nodig.

We kijken ook voortdurend met ondernemers, organisaties en verenigingen wat er binnen de regelgeving mogelijk is. Dat doen we elke dag als er aanvragen komen, uiteraard in nauw overleg met de veiligheidsregio. We geven ook ruimte aan demonstraties. Er heeft nu een aantal keren een lichtjesticht plaatsgevonden. Demonstreren is een groot grondrecht. Daar geven we in Voorschoten uiteraard ruimte voor. Tot op heden is het een rustige demonstratie geweest, waar ongeveer 40 à 50 mensen aan deel hebben genomen. Dat is prima. Je mag je mening uiten over de maatregelen, uiteraard met inachtneming van de grenzen die de rechtsstaat kent voor demonstraties; dat heb ik ook elke keer naar hen uitgestraald.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Ik dank de burgemeester voor de uitgebreide informatie. Ik denk dat het niet uitgebreider kan, gelet op wat u allemaal heeft verteld. Ik zag inderdaad dat de Voorschotenloop doorging. Na een dag niet te zijn doorgaan, kan die alsnog doorgaan. Dit is een mooi in de regio bereikt resultaat, want volgens mij moet dit in de regio afgekaderd worden. Dank voor de beantwoording. Ik wens u de komende periode nog veel succes met het coronabeleid.

De **voorzitter**: Voorzitter. Complimenten aan de medewerkers die hiermee bezig zijn, want de Voorschotenloop kan inderdaad doorgaan dankzij de volle inzet van onze eigen organisatie.

(De burgemeester neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de heer Bremmer.)

5. Hamerstuk:

5.1. Aanvraag gecombineerde functie Bibob / regisseur ondermijning (raadsregistratienummer Z/21/059821/275119)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6. BESPREEKPUNTEN

7. Starrenburg III (raadsregistratienummer Z/21/060650/279385)

De **voorzitter**: Met dit voorstel wordt de raad voorgesteld om een nieuw beeldkwaliteitsplan voor Starrenburg III vast te stellen. Dit dient als toetsingskader voor de verdere planontwikkeling. Indien u moties wilt indienen, verzoek ik u om die even te noemen, met het nummer erbij.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik heb in de commissie al heel veel gezegd namens de SP, maar ik zal het nog even kort samenvatten. Het beeldkwaliteitsplan is op zich in redelijke mate een beleidsverlenging van het stuk dat er al eerder was, maar er zit heel veel bij en dat heeft redelijk wat verwarring veroorzaakt. Als ik nu naar de aanpassing kijk, snap ik dat de bedoeling is dat sommige pagina's als niet verzonden moeten worden beschouwd, maar met Paint er een rood kruisje doorheen zetten, maakt het er niet heel duidelijk op, vooral niet als je een paar pagina's verder dezelfde kaart ziet die dan niet doorgekruist is. Daar wil ik dus nog wel duidelijkheid over van de wethouder. Wat op die kaarten staat, is steeds hetzelfde. Het ene kaartje is wel doorgekruist en het andere niet. Ik wil absoluut helder hebben dat er vanavond geen besluiten worden genomen over de verkeerscirculatie, over het bestemmingsplan en over al die andere zaken die iets anders zijn dan de beeldkwaliteit van het plan, dat later nog moet worden vastgesteld door de gemeenteraad.

In het plan staat ook een overzicht met allerlei verschillende soorten woningen die gebouwd moeten gaan worden. Daar is mijn fractie van geschrokken. Het is fijn dat er zoveel woningen zijn - dat is de positieve kant - maar de negatieve kant is dat een flink deel van die woningen tot een categorie behoort waarbij eigenlijk maar één persoon profiteert van het bouwen van die woningen. Dat is niet de gemeente, dat zijn niet de woningzoekenden en dat zijn niet de mensen in Voorschoten, maar dat is de projectontwikkelaar. Daarom dient mijn fractie samen met de PvdA en ONS Voorschoten motie 229 in. In die motie roepen wij op om de uitzondering die in de Woonvisie voor dit plan werd gemaakt om niet te voldoen aan de 25% sociale woningbouw, terug te draaien. Er is namelijk ontzettend veel behoefte aan betaalbare woningen. Ik heb een aantal cijfers in de motie op een rijtje gezet. Er is op dit moment maar 21% sociale huur in Voorschoten. De gemiddelde vraagprijs van koopwoningen is op dit moment in Voorschoten € 675.000. Door dit college is vastgelegd dat er een minimum van 25% sociale woningbouw moest komen, maar Starrenburg III is nog door het vorige college van de VVD, het CDA en ONS Voorschoten besloten. Dit plan werd dus als uitzondering genomen. Die uitzondering is echt uit de tijd. Daarom dienen wij deze motie in om als nog 25% sociaal te gaan bouwen, want waarschijnlijk moet na de verkiezingen in een nieuwe Woonvisie van Holland Rijnland aan een veel hoger percentage worden voldaan. Dan is de 15% die nu in dit plan zit, echt een anachronisme. Wij doen twee suggesties om dit op te lossen, want als er extra woningen moeten komen, moeten die natuurlijk ook ergens komen en ergens van betaald worden. De eerste suggestie is: schrap wat van die hele dure woningen, die villa's en die twee-onder-een-kapwoningen, om ruimte te maken voor sociale huur. De tweede suggestie is de volgende. Er is net een regeerakkoord vastgesteld in politiek Den Haag. In dat regeerakkoord wordt een hele hoop geld vrijgemaakt om betaalbaar te bouwen, want de regering wil 100.000 woningen per jaar bouwen in Nederland en daarvan moet twee derde betaalbaar worden; dan is die 15% van ons inderdaad een beetje gek. Maar de regering maakt daar ook allerlei fondsen voor vrij. De suggestie is om die fondsen te gebruiken en om dus in de discussie met de projectontwikkelaars, als er wordt gesproken over de anterieure overeenkomst, dat geld van de rijksoverheid te gebruiken om de projectontwikkelaars ervan te overtuigen dat dit echt gaat gebeuren. De motie luidt:

"Motie 229.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 3 februari 2022, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. in Starrenburg III nu 356 woningen zijn gepland, waarvan 54 sociale koop (15,2%) en 53 sociale huur (14,9%);
- b. in de huidige plannen 34 onder-een-kapwoningen en 23 villa's gepland zijn;

overwegende dat:

- a. het aantal sociale huurwoningen slechts 21,3% van de Voorschotense woningvoorraad uitmaakt;
- b. de gemiddelde vraagprijs van aangeboden koopwoningen in Voorschoten € 675.000 is;
- c. Voorschoten behoefte heeft aan betaalbare koop- en huurwoningen;
- d. in de Woonvisie is opgenomen dat nieuwbouwprojecten minimaal 25% sociale huur moeten bevatten;
- e. in de Woonvisie is opgenomen dat het college zich wil inspannen voor voldoende koopwoningen in het goedkope segment, zonder hier een percentage aan te koppelen;
- f. de ontwikkeling van Starrenburg III in de Woonvisie wordt uitgezonderd van de punten genoemd onder d en e;
- g. in het pas gepubliceerde regeerakkoord wordt ingezet op het bouwen van 100.000 woningen per jaar, waarvan twee derde betaalbare koop en huur, waarvoor ook fondsen beschikbaar komen;

roept het college op:

- 1. in het stedenbouwkundig plan voor Starrenburg III op te nemen dat er minimaal 25% sociale huur en ruim meer dan 15% koopwoningen onder de NHG-grens moeten worden gerealiseerd;
- 2. de ruimte voor die extra betaalbare woningen te vinden door minder villa's en twee-onder-een-kapwoningen te bouwen;
- 3. de fondsen die van rijkswege beschikbaar komen voor het bouwen van betaalbare woningen, in te zetten in de gesprekken met de ontwikkelaars over de anterieure overeenkomst om deze aanpassingen te kunnen realiseren,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ook wij hebben in de commissie Wonen, Ruimte en Groen twee weken geleden hieraan uitvoerig aandacht besteed. Er is een goede discussie gevoerd. Mijn eerste punt: gaarne complimenten aan de bewoners van Starrenburg I en II voor hun alertheid en al het uitzoekwerk dat zij hebben gedaan, zoals het prachtige overzicht van het plan-Starrenburg vanaf 1998, toen nog met vijf deelgebieden. De bewoners hebben dat allemaal keurig in kaart gebracht. Daar hebben we heel veel waardering voor.

Twee. Veel bewoners blijven zich afvragen of dit beeldkwaliteitsplan van Starrenburg recht doet aan de oorspronkelijke uitgangspunten van dit plan, dat toen uitging van veel minder woningen. De implicaties van Starrenburg III op de wijken Starrenburg I en II zijn aanzienlijk in de sfeer van de verkeersbewegingen, mogelijk nieuwe verzakkingen, de functie van waterkering, overlast van licht en geluid en de situering van groen. Het is allemaal heel helder onder woorden gebracht. Gelet op alle brieven en reacties, misschien wel de meeste in deze hele raadsperiode, denk ik dat we onmiskenbaar moeten constateren dat de communicatie van het college in dit proces niet helemaal optimaal is verlopen. Wij hebben begrepen dat wethouder Cramwinckel na de bewuste roerselen in de commissie WRG een bezoek heeft gebracht aan een aantal bewoners in Starrenburg II. Dat siert hem en daar hebben wij waardering voor, maar ik denk dat hij het met mij eens zal zijn dat mosterd vóór de maaltijd toch beter smaakt dan mosterd na de maaltijd; hij zal mij toch moeten toestaan om dit beeld eens te gebruiken.

Dank voor de nagekomen memo van wethouder Cramwinckel over de aanpassingen en toezeggingen. Ik heb nog wel een vraag, die ik eigenlijk ook in de commissie heb gesteld. De heer Maassen verwoordde het wellicht anders dan ik, maar wat betekent het dat een aantal onderdelen uit dit plan zijn verwijderd? Zijn die onderdelen daarmee blijvend van tafel? Ik noem bijvoorbeeld de ontsluiting. Of is er een verplaatsing naar een ander plan, het Verkeerscirculatieplan? Wat betekent bijvoorbeeld - dit is een willekeurig voorbeeld - dat de referentiebeelden van bruggen zijn losgekoppeld van de locatie? Ik hoop niet dat het probleem verplaatst wordt, maar dat de signalen en de bezwaren van de bewoners echt doel treffen. In dit verband wijs ik erop dat de Omgevingswet

is uitgesteld en dat dit tijdwinst geeft; ik zal dit bij het volgende punt opnieuw aan de orde stellen. Ons inziens verdient het daarom aanbeveling om binnen afzienbare tijd een nieuw overleg, een soort samenspraakronde, te hebben met de bewoners van Starrenburg I en II. Ik denk dat dit ook recht doet aan het vele werk dat zij gedaan hebben. Zij hebben ingesproken, maar dat is in zekere zin een beperkte context. Ik denk dat het heel goed is als de wethouder een nieuwe overlegronde organiseert met de bewoners. Van hun kant is sprake van een constructieve sfeer en een constructieve inbreng. Ik denk dat we dan inderdaad een stukje verder kunnen komen.

De wethouder verdient een compliment voor het feit dat hij op 13 januari wel duidelijk heeft gecommuniceerd dat met dit beeldkwaliteitsplan beslist geen definitieve besluiten over de verkeerssituatie en de wijkontsluiting genomen worden.

Nog een enkele vraag over de implicaties van het uitstel van de Omgevingswet. Ik ben ervan overtuigd dat dat meer dan drie maanden zal worden; daarvoor loop ik lang genoeg mee in Den Haag. De Omgevingswet is inmiddels vijf keer uitgesteld en dit zal niet de laatste keer zijn. Wat betekent het in de nagekomen memo dat de uitwerkingsverplichting op de bestemming "Wonen" van het bestemmingsplan Voorschoten-Oost van kracht blijft tot het door de Omgevingswet is vervangen? Die blijft nu langer van kracht. Wat betekent uitstel van de invoering van de Omgevingswet voor de gemeente? In elk geval lijkt het mij dat er meer tijd is voor dit proces en voor zorgvuldig overleg.

Wij hebben de motie met als eerste ondertekenaar Joop Bos van GroenLinks over de uitkomsten van het verkeersonderzoek en de verzakkingsproblematiek medeondertekend en wij ondersteunen die. Dat doet ook recht aan wat door ons naar voren is gebracht in de commissievergadering.

De heer **Bos** (GroenLinks): Voorzitter. De vorige sprekers hebben al benoemd dat in de commissievergadering een groot deel van de vragen en de discussie ging over de afwikkeling van het verkeer en de geschiktheid van de bodem voor woningbouw. De heer Bremmer noemde de insprekers al, maar ook de brieven-schrijvers die zich na de commissievergadering weer tot de raad en het college hebben gericht, spreken hierover hun zorgen uit. Tijdens de commissievergadering heeft de wethouder al aangegeven dat per vergissing een aantal bladen van het stedenbouwkundig plan in dit beeldkwaliteitsplan terecht waren gekomen. Zoals de heer Maassen al aangaf, zijn die nu met een rood kruis deels verwijderd, maar die zorgen over het verkeer en over de verzakkingsproblematiek blijven boven dit plan hangen. Dat zijn de vragen die bij veel mensen van de raad en ook bij de omwonenden spelen. Daarom hebben wij motie 233 geschreven, die ik hierbij indien. Er is aangegeven dat er een verkeersonderzoek en ook een onderzoek naar verzakking gaan plaatsvinden. Die rapportages willen wij als raad zien. Wij willen via een informatiebrief zien hoe het college met de conclusies van die onderzoeken zal omgaan, zodat wij daar ook als raad bij betrokken blijven en onze stem kunnen laten horen over deze belangrijke onderwerpen. De motie, die mede wordt ingediend door D66, de SP, ONS Voorschoten en het CDA, luidt:

"Motie 233.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 3 februari 2022,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat:

- a. de staat van de ondergrond van Starrenburg-III zorgen baart voor de aanleg van een nieuwbouwwijk;*
- b. de kosten en risico's voor toekomstige bodemverzakkingen voor rekening van de gemeente zijn;*
- c. er nog onduidelijkheid is hoe het verkeer in Starrenburg III afgehandeld gaat worden en dat dit bij omwonenden veel vragen oproept;*

verzoekt het college de raad voor de definitieve afgifte van een omgevingsvergunning voor de ontwikkeling van Starrenburg III middels een informatiebrief te informeren over de uitkomsten van het verkeersonderzoek en het onderzoek naar de verzakkingsproblematiek en hierbij aan te geven welke conclusies het hieruit trekt,

en gaat over tot de orde van de dag."

Bij een beeldkwaliteitsplan is het makkelijk om vragen te stellen over datgene wat je in het plan ziet en wat aan beelden getoond wordt. Het is vaak lastiger om te constateren wat je niet ziet. Ons viel na de commissievergadering op dat in het hele plan niks benoemd wordt over de laadpaleninfrastructuur, terwijl met het toenemende aantal elektrische auto's - vanaf 2030 zijn alle nieuwe personenauto's verplicht elektrisch - en in een wijk die zo in ontwikkeling is, toch aandacht aan dat onderwerp besteed moet worden. We zien nu her en der in bestaande wijken overal laadpalen ontstaan, soms met kabels over het trottoir en daar weer beschermende rubberlaagjes overheen. Dit is iets wat je in een nieuwbouwwijk niet wil zien. Dit moet meteen goed geregeld worden en er moet ook uitgerekend worden wat dit aan infrastructuur gaat vergen. Daarvoor dienen wij motie 234 in. De motie, die mede wordt ingediend door D66, de SP, ONS Voorschoten en het CDA, luidt:

"Motie 234.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 3 februari 2022, gehoord de beraadslaging,

overwegende dat:

- a. in het Klimaatakkoord is opgenomen dat vanaf 2030 enkel nog nieuwe elektrische auto's verkocht mogen worden;*
- b. hierdoor steeds meer laadpalen nodig zullen zijn;*
- c. het ook voor de beeldkwaliteit van Starrenburg III goed is als hier vanaf het begin rekening mee wordt gehouden;*
- d. in het beeldkwaliteitsplan geen aandacht wordt besteed aan de laadpaalinfrastructuur;*

verzoekt het college om in overleg met de ontwikkelaars afspraken te maken over voldoende infrastructuur voor laadpalen en (potentiële) locaties en dit op te nemen in het stedenbouwkundig ontwerp van Starrenburg III,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Reinke** (VVD): Ik reageer alvast, want dan hoeven we niet een hele ronde te wachten. Wij vinden dit een ontzettend sympathieke motie. Zonder dat u het misschien al te veel gaat invullen, vragen wij ons af wat u precies bedoelt met "infrastructuur". Een flauwe ontwikkelaar zou kunnen zeggen: die infrastructuur ligt er, want dat is een stroomkabel. Er zijn overal fantastische initiatieven waarbij bijvoorbeeld ook aan lantaarnpalen laadpalen worden aangesloten. Heeft u daar al een idee bij? Hoe ziet u dat?

De heer **Bos** (GroenLinks): Wij zijn expres niet ingegaan op de uitwerking. De technieken veranderen heel snel. Ik heb ook gehoord over die combinatie met lantaarnpalen en ik heb ook gehoord dat dit vaak niet zo'n goed idee is, omdat het twee heel verschillende soorten stroom en energie zijn. In feite laten we dit dus liever over aan de specialisten en de ontwikkelaars. Het is bijvoorbeeld wel belangrijk dat er ergens een kabel loopt. We denken ook aan dingen zoals een combinatie met laadpaalpleinen, waar bijvoorbeeld ook deelauto's kunnen staan. In die richting denken wij zelf, maar we willen het college daar de middelen voor geven om daar druk op te geven bij ontwikkelaars om dit goed mee te nemen in het stedenbouwkundig plan. Ook bij parkeergarages zien we dat daar vaak geen mogelijkheden zijn, terwijl er nu eigenlijk al heel vaak wordt voorgeschreven dat 5% tot 10% van de plekken voorzien moet worden van een laadplek.

Wat motie 229 van de SP en de PvdA over meer sociale woningbouw in Starrenburg III betreft, herkennen de grote vraag naar beschikbare en betaalbare sociale huurwoningen. Wij vrezen echter dat het stellen van nieuwe eisen op dit late moment de bouw weer jaren zou vertragen. Ten opzichte van het oorspronkelijke plan zien wij zelf grote verbeteringen. Verder wachten wij de reactie van de wethouder af om te horen in hoeverre hij mogelijkheden ziet en of de genoemde nieuwe fondsen vanuit het regeerakkoord inderdaad soelaas bieden om hier misschien toch nog extra mogelijkheden te creëren.

Verder zien wij ook veel goede punten in dit beeldkwaliteitsplan, zoals de aandacht voor waterlopen, natuurlijke oevers, natuurlijk spelen, klimaatadaptatie en de aandacht voor archeologie.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten); Voorzitter. De heer Bos heeft mooi verwoord welke interessante punten in het beeldkwaliteitsplan zijn verwerkt. Dat delen we. We vinden dat het er goed uitziet. Het zijn natuurlijk altijd beelden en vergezichten. Je moet altijd maar afwachten wat het wordt, maar de aanzet is goed. Er zal een aantrekkelijke woonwijk kunnen komen. We zijn blij dat het college een poging heeft gedaan om de notitie wat meer richting BKP te brengen. Dat is met kruisjes en rode tekst gedaan. Gezien de korte termijn vinden we dat niet zo'n ramp. De pijn zit wat ONS Voorschoten betreft straks toch bij de uitwerking. De omwonenden hebben er heel veel tijd en energie in gestoken om een aantal punten op een rijtje te zetten. Ze zijn daar ook erg goed in geslaagd; volgens mij heeft de heer Bremmer van het CDA dat uitstekend verwoord. We moeten die punten heel goed uitwerken. We hebben in de commissie al gezegd dat de ontsluiting vreselijk belangrijk is. Er komen veel meer woningen dan in eerste instantie gedacht. De ontsluiting verdient dus extra aandacht en er moet heel goed worden gekeken of het mogelijk is om de Zuiderzichtlaan te ontsluiten - een laan met een druk kruispunt, een school en kinderopvang - door de focus alsnog te richten op de Veurseweg. We zouden eigenlijk willen zeggen: college en projectontwikkelaars, neem de opmerkingen van de omwonenden héél erg serieus en kom met een goed verhaal waarom iets wel kan, maar leg het ook heel goed uit als u iets niet ziet zitten. Dat is belangrijk.

De door de SP opgestelde motie over sociale huur, die wij heel belangrijk vinden, hebben wij mede-ingediend. De wethouder gaf in de commissie aan dat er meer sociale huurwoningen komen dan eerst gedacht. Ja, in aantallen wel maar procentueel niet. Wij zitten echt niet op die dure woningen te wachten. Wat dat betreft dus geen villa's, maar meer sociale huurwoningen. Wij zijn ook erg blij dat de PvdA deze motie mede heeft ingediend, want toen het over de gemeentelijke gronden bij het Arsenaal ging, gaf zij op dat punt niet thuis toen wij dat voorstelden. We hadden ook daar liever niet die villa's maar andere woningen gezien. Maar complimenten aan de PvdA: fijn dat zij meedoet.

Het college gaat het gesprek met de ontwikkelaars aan. Er komen wellicht wat extra middelen. Laten we die benutten. Vertraging moeten we niet willen, maar we moeten wel de kansen benutten.

De door GroenLinks opgestelde motie 233 over informatie over het verkeersonderzoek en de verzakkingsproblematiek is een prima motie, die ook de zorgen van omwonenden goed aangeeft. Het is ook goed als de raad een kapstokje heeft - dat kan een informatiebrief zijn - om dit punt nog eens te agenderen.

Het is goed dat de door GroenLinks opgestelde motie 234 over de laadpaalinfrastuctuur er ligt; dat bleek al uit de vraag van de heer Reinke en de antwoorden van de heer Bos. Je moet daar gewoon vroegtijdig goed naar kijken. Er zijn zoveel ontwikkelingen gaande. We weten het nu niet, maar hak die knoop wel op tijd door en ga daarmee aan de slag.

De heer **Reinke** (VVD): Voorzitter. Er is al heel veel gezegd, ook in de commissie. Ik zal het dus niet te veel herhalen. Er zijn wel een aantal dingen waarvan het belangrijk is om die te herhalen. Ten eerste sluit ik me aan bij de heer Maassen: complimenten dat het zo snel opgepakt is en dat er zo snel stukken uit het beeldkwaliteitsplan genomen zijn. Het behoeft inderdaad wel wat verduidelijking, want wij zagen ook dat het er best wel op lijkt dat de ene kaart is doorgestreept en dat de volgende kaart gewoon weer gebruikt wordt. Dat zal wellicht niet het geval zijn, maar graag een toelichting van de wethouder. Daarbij sluit ik me ook aan bij de woorden van de heer Bremmer. We zien dit echt als een beeldkwaliteitsplan, als een toetsingskader voor de Welstand. Het kan inderdaad niet zo zijn dat hier al verkeersbesluiten en verkeersstromen vastliggen. Wat de motie hierover betreft: wij horen graag van de wethouder op welke momenten wij sowieso een verkeersonderzoek of een verzakkingsonderzoek gaan doen, want wij nemen aan dat dit sowieso gebeurt. Een verzakkingsonderzoek vergt aanzienlijke kosten. Het is niet helemaal duidelijk of die kosten uiteindelijk verhaald kunnen worden onder een omgevingsvergunning. Wij zouden dus graag wat inzicht krijgen in hoe deze kosten worden gedragen.

Dank aan de heer Bos voor motie 234. We begrijpen nu inderdaad wat er met "infrastructuur" bedoeld wordt. Het was echt niet flauw bedoeld, maar een ontwikkelaar zou inderdaad zomaar kunnen zeggen: er liggen al stroomkabels en we zijn dus klaar. Het is inderdaad iets heel belangrijks. Wij kunnen deze motie steunen.

Wij sluiten ons aan bij de woorden van de heer Bos over motie 229. Met de richtlijn is een plan opgesteld. Wij denken dat het niet goed is om dat op dit moment te gaan wijzigen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ik wil mij graag aansluiten bij datgene wat door de heren Maassen en Bremmer gezegd is over waar we vanavond precies over besluiten, zodat daar geen misverstanden over bestaan en zodat er ook geen verplaatsing van teksten plaatsvindt. Gelet op datgene wat allemaal al gezegd is, zou ik me willen beperken tot vijf verzoeken aan het college. Eén: zorg voor goed overleg met direct omwonenden; dat is ook al door een aantal anderen gezegd. Twee: zorg voor goede toegangs- en uitvalwegen; het huidige voorstel is ontoereikend en het komt allemaal dus nog terug. Drie: maak afspraken met de ontwikkelaars over de toewijzingsprocedure aan kandidaat-kopers op basis van eerlijkheid en transparantie. Ik heb iets te veel gehoord over hoe dat zou zijn gebeurd bij Intratuin. Ik kan dat niet controleren, maar zorg ervoor dat dit een transparante en correcte procedure is. Het vierde verzoek is misschien het belangrijkste: zit alsjeblieft op de huid van de ontwikkelaars. Laat het niet gebeuren dat we aan het eind van de rit voor dezelfde verrassingen komen te staan als bij Intratuin. Dat moeten wij ons niet willen laten overkomen. Ten slotte uiteraard een oproep aan iedereen om motie 229, waartoe de SP het initiatief heeft genomen, te ondersteunen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Er is al veel gezegd. D66 heeft van de omwonenden begrepen dat er inmiddels zowel een gesprek met de ontwikkelaar en een ambtenaar als een gesprek met een wethouder heeft plaatsgevonden, waardoor de bewoners weer goed zijn aangehaakt bij de vervolgstappen. Zoals de heer Bremmer al aanhaalde, hebben we ook wat meer tijd als gevolg van het uitstel van de Omgevingswet. Wij zien daar dus positieve stappen in en wij roepen het college op om de bewoners goed aangehaakt te laten blijven. Wij roepen de bewoners op om, als er problemen zijn, naar de raadsleden te stappen. Daar zijn wij namelijk voor en wij stellen het zeer op prijs dat zij hebben ingesproken en via mail en andere wegen contact met ons onderhouden.

Wij sluiten ons aan bij de woorden van de heer Maassen van de SP en de heer Reinke, volgens mij eigenlijk bij alle heren die vóór mij gesproken hebben: er mag geen onduidelijkheid zijn over de stukken en we moeten goed weten wat er weggestreept is.

Dan de moties. Motie 229 van de SP en de PvdA over het ophogen van de percentages is heel begrijpelijk, maar wij vinden dat een afspraak een afspraak is en blijft. Als we daarin ons woord niet meer nakomen, tast dat het vertrouwen in de overheid aan. Dat willen we niet. Bovendien leidt een en ander tot vertraging en de kans bestaat dat er nog meer duurdere woningen komen. Dat lijkt ons dus geen verbetering, hoe sympathiek dit ook is.

De heer **Maassen** (SP): Ik hoor mevrouw Schroot zeggen: "Afspraak is afspraak". Op welke afspraak doelt u precies, mevrouw Schroot? Bij mijn weten moet de anterieure overeenkomst immers nog gesloten worden. Dat staat ook in de stukken van de wethouder. Er is dus nog helemaal geen afspraak waar we op terug kunnen komen. Dat was juist het idee, namelijk dat we dit nu doen, voordat de afspraken gemaakt worden.

Mevrouw **Schroot** (D66): Volgens mij zijn er al in de vorige coalitieperiode afspraken gemaakt, bijvoorbeeld over 15% sociale huur en 15% sociale koop. Dat laatste bestaat overigens niet; dat gaat over betaalbare koopwoningen. Daar zouden we gewoon aan vast moeten houden, want dat is naar mijn mening de afspraak.

De heer **Maassen** (SP): Deze raad heeft geen enkel rechtsgeldig document ontvangen waarin die afspraak is vastgelegd. Er zal informeel best het een en ander afgesproken zijn door een vorig college en een wethouder, maar dat is op geen enkele manier een overeenkomst waar de overheid zich als een onbetrouwbare partner onderuit zou hoeven te wurmen. Die afspraken zijn gewoon nog niet gemaakt. Er is nog niks getekend en er is geen enkele reden om het beleid van het huidige college niet toe te passen op een bouwovereenkomst die nu wordt gesloten.

Mevrouw **Schroot** (D66): Wilt u dan vertraging en nog duurdere woningen? Wilt u dat het toch langer duurt voordat er woningen komen? Ik hoor verder graag van de wethouder hoe dit formeel precies geregeld is, maar er staat mij niets anders bij dan dat die afspraken gemaakt zijn.

De **voorzitter**: Meneer Maassen, voor de derde en laatste keer.

De heer **Maassen** (SP): Ik vind dit een hele makkelijke manier van redeneren. Als ik iets beter wil maken, wordt er gezegd: dan wilt u vast vertraging en duurdere woningen. Nee, dat wil ik niet. Dat

staat ook in de motie. Daar staat ook een manier om het geld daarvoor te kunnen vinden, zodat de ontwikkelaar geen enkele reden heeft om te zeggen dat het dan langer duurt of dat de andere woningen dan duurder worden. Nee, er moet geld voor gezocht worden bij rijks gelden. Dan wordt het niet duurder en dan duurt het niet langer.

Mevrouw **Schroot** (D66): Als we die garantie kunnen krijgen, kunnen we daar natuurlijk naar kijken. Daar sta ik heel erg voor open, maar het lijkt mij een wat onwaarschijnlijk scenario. Daar zullen we straks de wethouder wel over horen.

Motie 233 van GroenLinks over de informatiebrief hebben wij met veel plezier medeondertekend, met dezelfde motivatie als de heer Zeelt van ONS Voorschoten: aangehaakt blijven en als raad kunnen ingrijpen in het geval dat dat nodig is, waar ik voorlopig nog niet van uit hoeft te gaan.

Ook motie 234 van GroenLinks met de oproep om de laadpalen mooi en praktisch in te passen in het straatbeeld, hebben we medeondertekend.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Tijdens de commissievergadering van 13 januari hebben enkele inwoners van Starrenburg II ingesproken. Afgelopen weekend, op 31 januari, zijn de meeste belangrijke punten in een e-mail nogmaals bevestigd. Inmiddels heb ik van mevrouw Schroot gehoord dat er met hen gesproken is. Ik heb daar nog twee vragen over. Heeft het college hun zorgen kunnen wegnemen? Dat is de eerste vraag. De tweede vraag is: welke aanpassingen of wijzigingen gaat het college naar aanleiding van de vragen en suggesties van deze omwonenden doorvoeren?

Dan de moties. Er is net al een discussie geweest tussen de SP en D66. Wij hebben ook de vraag of het juridisch mogelijk is om terug te komen op de overeenkomst met de ontwikkelaars. Dat is dus een vraag aan de wethouder. De moties 233 en 234 zullen wij ondersteunen.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Dank voor de inbreng van alle fracties. Er zijn een aantal belangrijke vragen gesteld. Ik groepeer ze in een paar thema's. In de eerste plaats: wat voor besluit ligt er voor? Dat hebben we ook in de commissie uitvoerig behandeld. Naar aanleiding van de commissievergadering zijn een aantal onderdelen geschrapt. In de memo is aangegeven wat er precies verdwenen is. Er staat inderdaad nog een kaart in de stukken; dat is de zogenaamde proefverkeerskaveling, die op dit moment als onderlegger dient voor de verdere planontwikkeling. Dat is een besluit dat door B en W is vastgesteld, niet door de raad. U besluit dat vanavond dus ook niet; dat is door B en W vastgesteld. Dat document is richtinggevend als we straks uiteindelijk het stedenbouwkundig plan en daarna het uitwerkingsplan vaststellen. Met rood is een aantal zaken doorgehaald. Die zijn dus niet meer van toepassing. Ik herhaal wat ik in de commissie heb gezegd: de hele discussie over met name verkeer wordt in een later stadium gevoerd, allereerst met de omwonenden aan de hand van de resultaten van een verkeersonderzoek dat we laten uitvoeren. Daarin komen opties, berekeningen et cetera van hoe het verkeer zich ontwikkelt en wat dat precies betekent voor de oplossingen zoals we die hadden en de oplossingen zoals ze zouden moeten zijn. Ik denk dat we in goed gesprek zijn met de omwonenden over hoe we dat verder aanpakken; dat heb ik ook teruggehoord. Nogmaals, daar komen de komende weken dus gesprekken over. Daarna kunnen we duidelijker maken hoe we met die materie omgaan, maar het lijkt ons als college belangrijk om niet alleen goed te luisteren naar de zorgen van omwonenden - dat hebben we gedaan - maar om aan de hand van onderzoek ook te kijken wat een goede oplossing is. Natuurlijk heeft ook de ontwikkelaar daar een belangrijke rol in, want de onderzoeken worden in opdracht van de ontwikkelaar en onder regie van de gemeente uitgevoerd. U besluit dus eigenlijk over die stukken die zijn overgebleven. De memo laat duidelijk zien wat er allemaal geschrapt is. Nogmaals, het hele verkeer komt later aan de orde.

Het inspraakproces is een belangrijk element en is door verschillenden van u naar voren gebracht. Wij hebben nu met de omwonenden gesproken over verkeer. Met een aantal andere omwonenden, ook bewoners van Starrenburg II, hebben we ook over verzakking gesproken in relatie tot verkeer. Wij hebben hun nogmaals aangegeven dat we eerst de onderzoeken laten doen en dan weer terugkomen met hoe we de oplossingen precies voor ons zien. Wij proberen natuurlijk zo veel mogelijk aan de zorgen van omwonenden tegemoet te komen. Dat zal vaak lukken, maar niet altijd. Ik geef een voorbeeld, ook in reactie op wat mevrouw Persoon zei. Wij hebben bijvoorbeeld de positionering van een flatgebouw laten aanpassen, zodat dat minder zichtbelemmering oplevert vanuit Starrenburg II. In dit beeldkwaliteitsplan is ook de balkonsituering aangepast om de lichtdoorstraling

aan te passen. Dat zijn concrete zaken die naar aanleiding van het inspraakproces nu al zijn aangepast. Over de rest praten we dus in het proces hierna. Daarvoor wordt nu in overleg met de ontwikkelaar een planning opgezet. Er komt in het eerste kwartaal een avond voor bewoners. Vooruitlopend daarop spreken we met omwonenden in ieder geval apart ook nog even over de verkeersproblematiek, omdat dat een van de belangrijkste onderwerpen is die er spelen.

Dan het punt van het hele woningbouwprogramma. Dat is een heel belangrijke kwestie. Ik denk dat de SP en de PvdA en het college er eigenlijk helemaal niet van mening over verschillen dat het belangrijk is om in Voorschoten meer betaalbare woningen te creëren. Daar knokken wij keihard voor. De vraag is alleen hoe je dat bereikt. Ik maak daarbij een onderscheid tussen de bestaande plannen en de nieuwe plannen. Voor nieuwe plannen, zoals we die in het centrum willen gaan ontwikkelen, bijvoorbeeld de herontwikkeling van het Cultureel Centrum, kunnen we vanaf het begin hele goede strakke afspraken maken, niet alleen omdat we aan het begin staan maar ook omdat we grondeigenaar zijn van die percelen. Bij Starrenburg ligt dat anders. Daar is de grond op basis van heel oude afspraken in handen van de ontwikkelaars. Wij werken op basis van twee belangrijke documenten. Het ene is een intentieovereenkomst. Ik ben het even kwijt, maar volgens mij dateert die uit 2018 of begin 2019. Daarin is de hoofdlijn van de ontwikkeling afgesproken. Wij werken ook op basis van een kadergevend besluit dat u als raad in 2019 heeft vastgesteld. Ik herinner me dat nog heel goed. Toen hebben we namelijk ook de discussie onder ogen gehad of we wel of niet met die 30% - 15% en 15% - als richtinggevend kader werken. Toen heeft u aangegeven: dat gaan we doen, want als we de zaak opbreken, krijgen we weer vertraging in de planvorming. Strikt theoretisch is het natuurlijk mogelijk om afspraken open te breken, maar ik raad u ernstig af om dat te doen. Dat heeft gewoon ook te maken met het feit dat wij heel ver zijn met de eindontwikkeling van dit plan. Als we die afspraken moeten gaan openbreken, begint dat hele feest weer opnieuw, want ik hoor u zeggen dat er dan een heleboel villa's weg moeten en dergelijke zaken. Dat betekent echt dat we weer over een heel ander plan gaan praten. We hebben wel een alternatief; dat heb ik ook in de commissie aangegeven. Wij hebben na 2019 twee dingen gedaan. Eén: we hebben gezorgd voor 100 woningen meer dan u aan ons heeft meegegeven. Twee: als u de proefverkavelingsstukken goed heeft bestudeerd, heeft u gezien dat wij ook rondom de NHG-grens nu een groep woningen in het plan fietsen die er oorspronkelijk niet in stond. Hoeveel woningen dat exact gaan worden, is nog onderwerp van onderhandeling, maar de boodschap die u eigenlijk meegeeft, namelijk om te zorgen voor meer betaalbare woningen, voeren wij uit. Belangrijk is ook dat er nog een andere afweging wordt meegenomen: als je dit doet, moet je ook altijd letten op de totale betaalbaarheid van het hele plan. Als er vertraging in het plan gaat komen, ook in relatie tot de stijgende bouwkosten, gaan er twee effecten optreden: dan worden die resterende vrijesectorwoningen nog duurder en het wordt moeilijker om die goedkopere woningen te bouwen, omdat alles uiteindelijk ook betaald moet worden. Met "alles" bedoel ik niet alleen de woningen, maar ook de eisen die we stellen op het terrein van verzakking, vergroening, klimaatadaptatie, parkeren, speelgelegenheden, verkeersafwikkeling et cetera. Dat is echt een heel pakket. Ik onderhandel in uw opdracht dus over een heel pakket.

De **voorzitter**: Ik zocht een punt of een logisch moment in uw betoog, want de heer Maassen wil interrumpen.

Wethouder **Cramwinckel**: Als de heer Maassen iets wil zeggen, zwijg ik met plezier.

De heer **Maassen** (SP): Aan het begin van dit betoog over bouwplannen zei de heer Cramwinckel iets heel interessants. Hij verwees naar twee afspraken die gemaakt zijn en waarin vastgelegd zou zijn dat we maar 15% sociale woningbouw zouden kunnen doen. Het opvallende was dat allebei die afspraken uit 2018-2019 dateren, dus allebei uit het huidige college. Dat is heel bijzonder, want we hebben altijd te horen gekregen dat de afspraken al onder het vorige college waren gemaakt op basis van de standaarden van het vorige college, namelijk 15% sociale huur, en dat daarom niet aan de huidige Woonvisie kon worden voldaan. De afspraken waarnaar de wethouder nu verwijst, logenstraffen dat. Hoe zit dat nou?

Wethouder **Cramwinckel**: Ik zie dit toch iets anders. De intentieovereenkomst is gesloten door de vorige wethouder Wonen, volgens mij mevrouw Bremer. Dat is vóór dit college gebeurd. Wij hebben op basis daarvan de Woonvisie vastgesteld en wij hebben in dat kader ook stukken voorgelegd over Starrenburg III. Ik herinner me die discussie echt nog heel goed. We hebben echt expliciet 15%-15% afgewogen. Het gaat namelijk niet alleen over 15% sociale huur, maar ook over 15%

sociale koop, die we bijna nergens hebben in het dorp. Het is dus 30%. Die richtinggevende uitspraak is gedaan en op basis daarvan zijn we gewoon gaan doorontwikkelen met dit plan.

Om de door mij aangegeven redenen ontraad ik de motie dus. Daar komt nog een element bij. In de motie wordt vrij optimistisch gedaan over het feit dat het Rijk met geld over de brug zal komen om hier betaalbare woningen te bouwen. Dat zou kunnen, maar ik constateer dat we met een regeerakkoord werken waarin voor de woningbouwbehoefte € 1 miljard aan het Gemeentefonds, aan onze middelen, is onttrokken. Dat is één. En twee: ik heb geen flauw idee wanneer het Rijk over de brug gaat komen met dit soort ondersteunende regelingen. Ik vind het dus heel onverstandig om daarop te gaan zitten wachten bij de ontwikkeling van Starrenburg III. Dat raad ik u echt af. Dat is allemaal vertraging en speculatie. Dat moet u niet doen.

De relatie met de Omgevingswet is ook een belangrijk punt, ook formeel. Wij gingen er inderdaad van uit dat de Omgevingswet op 1 juli zou worden ingevoerd. De brief van deze week van de minister, waarop de inkt net droog is, geeft twee opties aan: 1 oktober en 1 januari aanstaande. Met andere woorden: 1 oktober moeten we niet uitsluiten. Het is niet zo waarschijnlijk; ook ik ken de Haagse werkelijkheid, meneer Bremmer, maar ik moet daar toch rekening mee houden. Dat betekent dat wij helemaal niet zoveel extra uitstel hebben als we misschien stilletjes hopen. Zolang de minister niet met andere brieven doorkomt met de definitieve datum, moet ik als verantwoordelijke wethouder dus ook koersen op het scenario van 1 oktober.

Ook de laadpalen zijn genoemd. Daar gaat motie 234 over. Ja, die laadpalen komen er. We staan er sympathiek tegenover. Ze maken onderdeel uit van de planvorming. Volgens mij gaan ze een plek krijgen in het stedenbouwkundig plan of anders in het uitwerkingsplan; dat ben ik even kwijt, maar in een van die plannen wordt bepaald dat er laadpalen komen en waar die laadpalen komen. In de planvorming wordt daar dus goed rekening mee gehouden. Uw motie ondersteunt in feite wat we met z'n allen graag willen, want een woonwijk zonder laadpalen is eigenlijk ondenkbaar.

De VVD stelde een vraag over de verzakkingskosten. Ik weet niet zeker of u het onderzoek naar de verzakkingskosten bedoelt of de kosten van verzakking zelf. Misschien kunt u dat even toelichten.

De heer **Reinke** (VVD): Het onderzoek daarnaar in ieder geval en de timing.

Wethouder **Cramwinckel**: De kosten van het onderzoek worden gedragen door de ontwikkelaar. Wij dragen de kosten van de eigen expertise om te toetsen of wat de ontwikkelaar via dat onderzoek aan ons voorlegt, klopt. Wij huren dus ook eigen expertise in. Dat is onderdeel van de kosten van Starrenburg. Daarmee heb ik uw vraag hopelijk beantwoord.

De PvdA heeft een pleidooi gehouden voor een transparante toewijzingsprocedure straks, als de woningen eenmaal worden toegewezen. Het belang daarvan is natuurlijk duidelijk. Ontwikkelaars hebben er ook afspraken over hoe ze dat denken te doen. Ik zal er wel op letten dat dat transparante procedures zijn, maar uiteindelijk is die toewijzing wel een verantwoordelijkheid van de ontwikkelaars, althans voor het deel dat in de vrije sector zit. Met de sociale woningen gaat het natuurlijk anders. Maar dit heeft onze aandacht.

De PvdA pleitte ervoor om ontwikkelaars op de huid te zitten, zoals dat heet. Ik vind dat een wat stevige uitdrukking, maar u kunt ervan verzekerd zijn dat wij er echt, echt flink achteraan zitten, zowel om te zorgen dat naar omwonenden dingen gebeuren die moeten gebeuren als ten behoeve van het tempo en de zorgvuldigheid. U heeft geen idee hoeveel uren per dag ik aan dit project kwijt ben. We zitten daar dus echt bovenop, maar ik zeg daar ook bij dat we moeten werken met de instrumenten die we nu hebben, want ook hier speelt straks de betaalbaarheidsdiscussie voor vrijesectorwoningen; dat weten we met z'n allen. Daar hebben we in het kader van Intratuin uitvoerig over van gedachten gewisseld. Wij werken nu in een kader waarin ook die prijsvorming uiteindelijk bepaald wordt door de markt, op voorstel van de ontwikkelaars. Dat is vervelend; dat kan ik me best voorstellen, maar met die riemen hebben we te werken. Nogmaals, als we straks nieuwe projecten ontwikkelen, kunnen we de touwtjes aanhalen omdat we aan het begin staan en ook omdat we dan hopelijk meer instrumenten hebben.

Volgens mij heb ik de meeste punten gehad.

De **voorzitter**: Volgens mij ook. We gaan naar de tweede termijn van de raad. Als u uw standpunt ten aanzien van de moties en het voorstel nog niet heeft aangegeven in uw eerste termijn, dan hoor ik dat uiteraard graag in de tweede termijn.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Er zijn twee moties ingediend nadat ik aan het woord ben geweest, de moties 233 en 234. Die heb ik allebei medeondertekend. Die moties steunen wij dus uiteraard ook, vanwege de argumenten die al door diverse fracties naar voren zijn gebracht.

Nog even over de betaalbaarheid. Ja, natuurlijk wil ook de SP dat er snel gebouwd gaat worden. Ik heb weleens naar voren gebracht dat de eerste plannen om te bouwen in Starrenburg III dateren uit 2002, dus twintig jaar geleden. Natuurlijk moet er snel gebouwd worden, maar er moet niet alleen snel gebouwd worden; er moet ook gebouwd worden wat nodig is. Als ik lees dat zelfs het regeerakkoord van de centrumrechtse regering die nu aangetreden is, Rutte IV, uitgaat van 100.000 woningen per jaar en twee derde betaalbare huur of koop en middenhuur - twee derde! - en als wij hier dan aankomen met 15% sociale huur en 15% betaalbare koop - dus nog niet eens een derde - dan hebben wij gewoon een anachronisme te pakken. Dan hebben we hier gewoon een wijk die op geen enkele manier voldoet aan de noden die Nederland op dit moment kent. We zitten in een wooncrisis. Als we dit gaan bouwen, bouwen we alleen voor de winst van de projectontwikkelaars. Ik heb alle begrip voor de moeilijke positie waar de wethouder in zit en het is inderdaad geen gemeentegron. Dat snap ik allemaal, maar uiteindelijk moeten wij als raad beslissen wat er goed is voor Voorschoten. Nog eens 25 villa's en 40 twee-onder-een-kapwoningen neerzetten is gewoon niet wat wij op dit moment nodig hebben. De grond is schaars in Voorschoten. Laten we die gebruiken voor de woningen die we nodig hebben. Daar is deze motie voor bedoeld.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de antwoorden. Hij heeft onduidelijk aangegeven welke besluiten niet genomen worden en dat er in de komende periode frequent overleg zal zijn met de omwonenden, zowel over het beeldkwaliteitsplan als over verkeer. Dat kan ik hem alleen maar indringend meegeven. Wat de Omgevingswet betreft: over een week of vier zullen we wel weten of het inderdaad 1 oktober wordt. Mocht het niet 1 oktober worden, dan heeft dit volgens mij echt wat meer tijd voor nog wat extra zorgvuldigheid richting bewoners, bezwaren et cetera; de wethouder begrijpt mij.

Wij volgen de wethouder in zijn betoog over motie 229. Die motie zullen wij dus niet steunen.

De heer **Bos** (GroenLinks): Voorzitter. Dank aan alle partijen voor hun steun aan onze moties en aan de wethouder voor zijn reactie daarop. Ook gelet op de reactie van de wethouder zullen wij motie 229 niet steunen. Verder hebben wij hier geen vragen meer over.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de uitvoerige antwoorden. Hij heeft ons gerustgesteld: er gaat goed gesproken worden met de omwonenden. Maar doe dat wel met de bewoners van Hofvliet, de Zuiderzichtlaan, de Eikenlaan, de Vogelkerslaan en niet te vergeten de bewoners van Ter Lips, waarbij de school en de kinderopvang wat ons betreft ook nog een status aparte hebben om die hierbij te betrekken.

Het betoog van de heer Maassen over de woningbouwplannen van het Rijk onderschrijven wij wel, maar we weten dat de kabinetten-Rutte uitblinken in een hoop roepen. Maar daden? Ho maar! Dat wil echter niet zeggen dat we de motie niet zullen steunen. We hebben haar mede-ingediend en we staan er nog steeds volledig achter. We zullen uiteindelijk akkoord gaan met het BKP.

De heer **Maassen** (SP): Ik wil iets rechtzetten. Als op de een of andere manier het beeld is ontstaan dat ik het beleid van de kabinetten-Rutte ondersteun of dat de SP dat zou doen, dan zeg ik dat dat absoluut niet het geval is. Maar als zelfs zij dit zeggen, dan moet het wel heel erg zijn. Dat was eigenlijk de strekking van mijn betoog.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Ik heb de heer Maassen niks in de mond willen leggen, maar ik snap hem.

De heer **Reinke** (VVD): Voorzitter. Ik heb een soort antwoord maar geen volledig antwoord van de wethouder gehoord over motie 233. Ja, er wordt uiteraard met de bewoners over verkeersmaatregelen gesproken, maar in de motie wordt opgeroepen tot een informatiebrief. Dat is sympathiek, maar een informatiebrief kan een dag voor de omgevingsvergunning komen, terwijl ik aanneem

dat deze onderzoeken veel eerder plaatsvinden. Misschien kan de wethouder nog iets zeggen over de timing en die onderzoeken. Dan denk ik dat wij motie 233 ook kunnen steunen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ook ik dank de wethouder voor zijn reactie, maar ik ga toch even in op zijn verwijzing naar die intentieovereenkomst. Ik heb de informatie van 1 mei 2019 even opgezocht; dat heb je met die nieuwe technologieën. Aan het eind van die informatiebrief staat iets pikants. Nadat er is gezegd hoeveel woningen er komen, staat daar: "Daarvan is 15% sociale huur en 15% sociale koop. De rest zijn koopwoningen in verschillende prijsklassen." Dat klopt, maar vervolgens staat er: "Deze verdeling is nog gebaseerd op de toenmalige Woonvisie bij het opstellen van het ontwikkelingsdocument. In overleg met de ontwikkelaars zal worden gekeken hoe de nieuwe Woonvisie zal worden toegepast in Starrenburg III." Die nieuwe Woonvisie kwam dus daarna. Dus wat zegt het college tegen de raad? "Wij gaan nog apart met de ontwikkelaars praten over de toepasselijkheid van de nieuwe Woonvisie op onder andere die 15%-15%." Daar zou ik toch nog graag een reactie van de wethouder op willen horen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. De uitleg en de toelichting van de heer Cramwinckel over het risico van het ontstaan van vertraging naar aanleiding van motie 229 heeft ons er echt van overtuigd dat we daar niet mee moeten instemmen.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Ook wij volgen het advies van de wethouder met betrekking tot motie 229. Wij hebben verder geen inbreng in de tweede termijn.

De **voorzitter**: We gaan naar de tweede termijn van wethouder Cramwinckel voor nog enkele vragen: een vraag van de VVD en een vraag van de PvdA.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Ja, ik heb ook twee vragen genoteerd. Ik vergat inderdaad te reageren op motie 233. Die motie vinden we sympathiek en die zullen we ook uitvoeren. Wat de timing van de brief betreft: daar moeten we nog even goed naar kijken, want die brief kan pas geschreven worden als er helderheid is over de onderzoeken waar het over gaat. Ik kan dat nu nog niet helemaal zeggen. Ik snap dat u zegt: vlak voor die omgevingsvergunning is wel erg laat. Maar we gaan nog even naar die timing kijken, omdat ik ook snap dat u zo'n brief eventueel nog wil agenderen en daar dan nog iets van wil vinden. Daar houden we dus rekening mee. Dat is één.

Het tweede punt is de intentieovereenkomst en wat er daarna is gebeurd. De intentieovereenkomst is uit 2016-2017; die is wat ouder dan ik dacht. Wat de afspraken betreft die met uw raad zijn gemaakt, blijf ik toch bij de opvatting - die wij volgens mij ook echt kunnen staven aan de hand van de stukken - dat wij gestart zijn met de Woonvisie zoals wij die zelf in 2019 hebben ontworpen. Daar is die 30% in vastgelegd. Dat is in achtereenvolgende beleidsstukken telkens vastgehouden. Ik wil u echt nog één keer waarschuwen voor het verschuiven van de doelpalen tijdens de wedstrijd. Dat moeten we gewoon niet doen, want dan komen we er niet. We moeten dat echt vasthouden, want anders kunnen we niet scoren.

De heer **De Graaf** (PvdA): Ik wil een onderscheid aanbrengen tussen het element van de vertraging en het element van de juiste informatievoorziening. Over het punt van de vertraging kun je van mening verschillen; daar kun je verschillende inschattingen van maken. Maar als het huidige college in een informatiebrief van 2019 tegen de raad zegt dat in overleg met de ontwikkelaars zal worden gekeken hoe de nieuwe Woonvisie wordt toegepast in Starrenburg III, betekent dat dat er op het punt van de betrouwbare overheid alle ruimte was en is om hierover alsnog met de ontwikkelaars in overleg te treden.

Wethouder **Cramwinckel**: Nee, dit klopt niet. Sorry dat ik daar zo stevig tegenin moet gaan, maar het klopt niet. U heeft als raad op een gegeven moment echt ingestemd met die 30%. Daar hebben we echt een hele expliciete discussie over gehad. Ik kan niet tijdens de wedstrijd de hele tijd dit doen en dan weer dat. Dat moeten we niet doen met elkaar.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de beraadslaging over dit onderwerp kan worden gesloten. Alvorens we tot de besluitvorming overgaan, zou ik willen controleren of de heer In 't Veen inmiddels formeel in de vergadering aanwezig is. Meneer In 't Veen, bent u er met beeld en geluid?

De heer **In 't Veen** (VVD): Ja, inmiddels ben ik er weer. Ik ben bij de heer Van den Dool aanwezig.

De **voorzitter**: Fijn dat u er bent. Daarmee komt het totale aantal aanwezige leden op twintig. Ik stel voor dat we net als in de afgelopen tijd bij onlinevergaderingen zo veel mogelijk niet tot formele stemming overgaan, maar besluiten vaststellen op basis van de standpunten van de fracties.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat het voorstel met algemene stemmen wordt aangenomen.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat motie 229 van de SP, de PvdA en ONS Voorschoten met 4 tegen 16 stemmen wordt verworpen, waarbij de fracties van de SP, de PvdA en ONS Voorschoten ervoor hebben gestemd.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat motie 233 van GroenLinks, D66, de SP, ONS Voorschoten en het CDA met algemene stemmen wordt aangenomen.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat motie 234 van GroenLinks, D66, de SP, ONS Voorschoten en het CDA met algemene stemmen wordt aangenomen..

8. Gemeentelijke adviescommissie Omgevingskwaliteit (raadsregistratienummer Z/21/050673/228403-1)

De **voorzitter**: Voordat de Omgevingswet in werking treedt, moet een gemeentelijke adviescommissie zijn ingesteld voor het beoordelen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Deze commissie vervangt de huidige commissie Welstand en Cultureel Erfgoed. De raad moet hiervoor een verordening vaststellen. Dit voorstel ligt nu aan uw raad voor.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Wat ons betreft was dit punt een hamerstuk. Wij hebben in de commissie gepleit voor een ecooloog. We zagen wat vragen van het CDA en de VVD over eventueel uitstel. Wij denken dat uitstel alleen extra kosten en extra werk tot gevolg heeft. Wij zien dus niet dat dat iets extra's oplevert. En we hebben natuurlijk gewoon vertrouwen in de nieuwe aange treden CDA-minister van Wonen, die de Omgevingswet snel echt in werking gaat stellen, zodat we als gemeenteraden in Nederland niet zo lang met dubbele kosten en dubbele toestanden opgescheept zitten. Wij stemmen hier dus mee in.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Voorzitter. We hebben in de commissie al aangegeven dat we dit voorstel eigenlijk als een soort moetje hebben ervaren. Het is de uitvoering van een wettelijke taak. Dat is dus prima. We hadden nog één vraag over het aantal te benoemen leden. De wethouder heeft dat aangegeven. Het blijft bijzonder, maar we snappen het. Wij gaan akkoord met dit voorstel.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik kan me aansluiten bij wat de vorige twee sprekers zeiden. Ook de SP ziet dit als een uitvoeringskwesitie. Er moet een besluit over worden genomen, maar het is geen heet politiek hangijzer. Ik heb dus besloten mijn spreektijd aan andere onderwerpen te besteden en we stemmen hiermee in.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ik sluit me op alle fronten aan bij de heer Maassen, althans wat dit onderwerp betreft.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. De heer Zeelt zei het al: dit is een moetje. Maar ook naar moetjes moet je goed kijken. Dat hebben we gedaan. Ik noem allereerst het takenpakket. Daar is al een beetje over gesproken. In het raadsvoorstel stond een interessant zinnetje dat mij een beetje triggerde, namelijk dat de leden van de commissie ruimte moeten bieden voor ontwikkelingen en vernieuwend adviseren. Moet ik dit zo lezen dat de nadruk in de toekomst meer komt te liggen op ontwikkeling en minder op conserveren of is dat een diep gekoesterde wens van de VVD die ik op deze manier maar even erin gooi? Ik vond dit een interessante zin. Wellicht kan de wethouder daar nog een toelichting op geven.

De VVD en het CDA - ik ben eerlijk: vooral het CDA - hebben inderdaad een aantal vragen gesteld over de tijdslijn, zeker nadat afgelopen dinsdag bekend was geworden dat de invoering van de Omgevingswet wordt uitgesteld. Dat was bepaald geen verrassing. De vraag was of het dan noodzakelijk is om de volgordelijkheid van de verschillende punten in het proces - de oriënterende nota en de discussie die nog moet plaatsvinden - in die volgorde te laten staan. Dat vroegen we niet

omdat wij voor uitstel zouden pleiten, maar omdat het eigenlijk geen logische volgorde is om nu eerst iets vast te stellen qua verordening en dan die discussie te gaan voeren. Daar is een uitgebreid antwoord op gekomen, waarvoor dank. Er wordt wel steeds gezegd dat verdere vertraging ongewenst is, maar het punt is nu natuurlijk dat juist de Omgevingswet vertraagd is en dat er daardoor een andere tijdslijn is gekomen. Ik zou dus toch nog eens van het college willen horen, ook al is dat in een paar zinnen, wat nou eigenlijk de vertraging is en hoe schadelijk het dan is als we hier in een andere volgorde nog mee aan de slag zouden gaan.

Ik had in de commissievergadering gevraagd naar een evaluatiemoment; dat is ook in een van de vragen van het CDA meegenomen. Er wordt geantwoord dat een jaarverslag wordt opgesteld met daarin een evaluatie van de uitvoering van het omgevingsrecht, maar mijn vraag in de commissievergadering was nadrukkelijk gericht op het functioneren van die nieuwe commissie, die voor ons allen nieuw is. Dat is in mijn optiek iets anders dan een evaluatie van het omgevingsrecht in het jaarverslag dat door de commissie zelf wordt opgesteld. Mijn vraag aan het college is dus hoe het een evaluatiemoment ziet met de raad over de commissie an sich, het functioneren et cetera.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Jammer dat de D66-woordvoerder met zulke goedkope retoriek begint, want wij voelen ons ongemakkelijk bij dit voorstel. Dat heeft niks te maken met sturen op uitstel. Neem de eerste zin, de allereerste zin, van dit raadsvoorstel: "De Omgevingswet treedt naar huidig inzicht op 1 juli 2022 in werking." Dat is feitelijk op dit moment niet zo. Het is niet te verwijten dat dat daar stond, maar de feitelijke motivering van dit voorstel is onjuist. Dat is gewoon zo en dat heeft niks met retoriek te maken.

En dan een tweede punt. Een goede werkwijze is: vorm volgt inhoud of, om het in deze Engelstalige gemeente te zeggen, "form follows function". Dat schuurt gewoon. Daar voelen wij ons ongemakkelijk bij. Dat is gewoon een tweede punt dat een ongemakkelijk gevoel geeft.

Een derde ongemakkelijk punt is dat wij de participatie een lastig punt vinden. Die komt hier niet heel goed naar voren en daar zou ik een aantal suggesties voor willen doen. Nog even naar mevrouw Schroot toe: het is mij zelden gebeurd, maar ik ben zelf vanmiddag spontaan en uitvoerig door een gemeenteambtenaar gebeld en hij had heel veel begrip voor de punten die ik had. Het heeft dus helemaal niks te maken met uitstelretoriek. Wij willen ons werk grondig doen. Liever nu wat meer tijd dan dat je achteraf moet zwaaien. Dat wil ik gewoon gezegd hebben.

Mevrouw **Schroot** (D66): Meneer Bremmer en meneer Lavrijsen, ik ben misschien iets te snel door de bocht gegaan en wil daar mijn excuus voor aanbieden, maar wat ik proefde, was: niet doorpakken maar vertragen, waardoor we meer kosten gaan krijgen, hier langer mee bezig gaan zijn en hier veel energie in moeten steken. Dat heb ik verkeerd begrepen. Dus mijn excuus daarvoor.

De heer **Bremmer** (CDA): Ik waardeer en accepteer excuses altijd royaal. Mevrouw Schroot had ook uit mijn inbreng in de commissie kunnen weten dat er geen enkele aanleiding was om in die richting te denken. Maar het kan; soms framen we verkeerd. Dat overkomt mij ook weleens.

De participatie zou ik wat explicieter geregeld willen hebben. Ik geef een paar suggesties. Waarom zou dat element van participatie niet een paragraafje kunnen zijn in het reglement van orde om gewoon recht te doen aan gevoelens die breed leven? De Omgevingswet wil ook extra aandacht aan participatie geven. We vinden dat nu op geen enkele manier terug. In het verleden is gesproken over een Handreiking Participatie. Daar lees ik in deze stukken ook niks over. Misschien kan die Handreiking Participatie ook een plek krijgen in het reglement van orde. Dat geeft gewoon een accent dat aangeeft dat wij als gemeenschap, gemeente en raad participatie belangrijk vinden. Alleen al de recente discussie met Starrenburg geeft aan hoe belangrijk dat is.

De heer **Bos** (GroenLinks): Ik vraag me af of de heer Bremmer nu pleit voor participatie in het vaststellen van deze commissie, van deze verordening. Moet over dit technische stuk nu participatie gaan plaatsvinden? Want dat is toch eigenlijk wat hier nu als besluit voorligt?

De heer **Bremmer** (CDA): Nee, wij zullen instemmen met het stuk zoals het voorligt, maar het stuk geeft aan dat er ook nog een reglement van orde moet worden opgesteld. Daar gaat de raad niet over maar het college; dat staat ook in de stukken. Maar mijn pleidooi is om in dat reglement van orde toch een apart kapstokje, een aparte paragraaf, op te nemen over het belang van participatie, zodat dat in het proces goed geregeld is.

De heer **Bos** (GroenLinks): Voorzitter. We hadden zelf na de commissiebehandeling en de goede vragen van het CDA en de VVD geen vragen meer. Zelf zien wij geen aanleiding om dit raadsbesluit, dus deze instelling, te vertragen of uit te stellen. Ik denk dat het het beste is om de tijd te nemen die wij hebben om ons voor te bereiden op de Omgevingswet. Als we meer tijd hebben, nu die uitgesteld is, is dat des te beter. Ik heb van de Omgevingsdienst deels de bruidsschat gezien met 300 regels waar gemeenten zich op moeten gaan richten. Er ligt dus nog heel veel werk bij de gemeenten. Wat ons betreft is het dus duidelijk zo.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. We hebben het er met z'n allen de hele avond al over: de Omgevingswet is weer uitgesteld. Terecht vragen het CDA en de VVD of het niet verstandig is om de instelling van de gemeentelijke adviescommissie Omgevingskwaliteit uit te stellen tot de Omgevingswet daadwerkelijk ingevoerd wordt. Ik meen me ook te herinneren dat enkele jaren geleden € 1 miljoen is toegekend voor de voorbereidingen en de implementatie van de Omgevingswet. Er zijn ook interessante sessies geweest op de woensdagavond met de gemeenteraad en we hebben veel gesprekken gevoerd over dit onderwerp. Daar heb ik een vraag over. Kan de wethouder vertellen hoever de gemeente is met de voorbereidingen? Zijn er nog stappen te zetten of staat alles klaar en wachten we alleen maar op Den Haag?

Wethouder **Cramwinkel**: Voorzitter. Ik beluister bij veel fracties een instemmend geluid over dit voorstel. Tegelijkertijd zijn er een paar belangrijke vragen gesteld, allereerst de vraag van de VVD naar vernieuwend adviseren. Dat is natuurlijk per definitie een beetje een vage kreet, maar het gaat erom dat we in lijn met de Omgevingswet adviezen opstellen. Dat betekent dat ze breder zijn dan vroeger en ook dat ze over nieuwe projecten gaan, bijvoorbeeld straks over projecten in het centrum. Dat betekent ook dat je dat meer vanuit de burgeroptiek als het ware probeert mee te nemen in je advisering. Dat zijn van die uitgangspunten die door die hele Omgevingswet heen lopen en die dus eigenlijk ook in die advisering terug moeten komen. Vernieuwend adviseren is een richting. Het is niet heel concreet waartoe dit precies leidt, maar u moet aan dit soort zaken denken. Het is een kapstok om de vernieuwing waarover de wet het heeft, verder aan op te hangen.

De VVD en het CDA hebben vragen gesteld over de volgorde waarin we werken. Dat is een belangrijke vraag. We hadden natuurlijk ook voor een andere volgorde kunnen kiezen. Dat geef ik de heer Bremmer helemaal toe, want je kan ook eerst vanuit de inhoud beredeneren - waar wil ik nou eigenlijk naartoe? - en dan het hele proces doen zoals we dat geschetst hebben in de memo, waarna je het ten slotte formeel afhecht. We hebben anderhalf jaar geleden die keus niet gemaakt, omdat wij iets meer op de toer zaten dat er ook veel voor te zeggen is om eerst het formele kader, de formele kapstok, vast te leggen zoals de wet dat voorschrijft en dan ter uitwerking daarvan met elkaar na te gaan denken over hoe je het precies organiseert et cetera, waarbij je dus al die uitwerkingsvragen aan de orde laat komen. Dat is waarvoor wij gekozen hebben. Het is een beetje lastig om nu, aan het eind van dit proces, de boel als het ware om te gooien. Maar ik vind het belangrijk dat als uit dat uitwerkingsproces zou blijken dat die verordening niet klopt of dat daar misschien een wijziging in nodig is, dat natuurlijk altijd kan gebeuren. Ik zeg dit niet alleen om formele redenen, maar ook om de heer Bremmer te laten blijken dat we ook dat uitwerkingsproces echt heel serieus en zorgvuldig willen opzetten en ook geen onomkeerbare stappen willen nemen. Die mogelijkheid bestaat dus altijd.

Het punt van de participatie is een vraagstuk met heel veel kanten. De Omgevingswet staat bol van participatie; dat weten we met z'n allen. De initiatiefnemer staat centraal. Er komt ook een handreiking aan om initiatiefnemers guidance te geven voor hoe je die participatie moet invullen. Daar hebben we het in de raad al eerder met u over gehad. Die handreiking komt gereed voor het in werking treden van de wet; ik weet niet precies uit mijn hoofd wanneer, maar daar wordt nu hard aan gewerkt. Maar voor participatie in relatie tot deze adviescommissie moet natuurlijk een brug worden geslagen. Zo begrijp ik de opmerking van de heer Bremmer: ook in dat reglement van orde moet de context duidelijk zijn dat ook zo'n commissie in die setting van participatie werkt. Ik denk dat het goed is om te kijken of we in het reglement van orde een soort kapstokje kunnen maken om dat belang tot uitdrukking te brengen, maar ik wil daaraan toevoegen dat de advisering door de commissie iets anders is dan het invulling geven aan participatie. Dat zijn twee verschillende vraagstukken, maar ze hebben wel een verband met elkaar. Ik wil dus de toezegging doen dat we kijken of we in het reglement van orde de ene of andere kapstok kunnen creëren om het belang van participatie, ook naar die commissie toe, nog eens te onderschrijven.

Hoever zijn we met de voorbereiding? Daar kan ik een heel kort antwoord op geven. We zijn voorbereid op een vertraagde inwerkingtreding, maar als u het heel precies wil weten, denk ik dat het beter is dat we die vraag met elkaar doornemen aan de hand van een rapportage die af en toe wordt gemaakt en die u dan weer krijgt, zodat u wat preciezer kan zien hoe het er precies voor staat. Ik denk dat het niet goed is om uit mijn hoofd allemaal dingen te gaan roepen, maar in de systematiek die we met u hebben afgesproken, krijgt u rapportages om te zien hoever we zijn.

Ik wil nog één ding over die datum zeggen; dat zei ik net ook al. Dat uitstel klinkt als "we hebben alle tijd", maar een van de redenen om deze adviescommissiekwestie door te zetten, is dat we, als wij dit nu doorzetten in de planning die we hebben, ook weer tijd vrijspelen om een aantal kwesties nog wat preciezer te bekijken waarvan ook de minister zegt dat we daar nog eens goed naar moeten kijken. Dan bedoel ik met name de aansluiting op het DSO, het digitale stelsel. Wij hebben daar bij ons natuurlijk ook voorbereidingen voor getroffen. We hebben de splitsing van de gemeenten gehad. Dat heeft ook wat complicaties opgeleverd. Ik vind het zelf als verantwoordelijk wethouder belangrijk dat we de tijd nemen om daar nog even goed naar te kijken. Dat kost allemaal erg veel tijd, want het is een bomvol invoeringsprogramma. Dat is ook een van de argumenten om te zeggen: laten we nou gewoon afmaken wat we nu in dit ritme afspreken, zodat we ook meer tijd creëren voor de andere dingen die nog uitgevoerd moeten worden.

Dan nog een punt over de evaluatie, dat de heer Lavrijsen naar voren bracht. Uiteraard komen de jaarverslagen, maar in de regelgeving is ook de mogelijkheid opgenomen van de zogenaamde zelfevaluatie van de commissie. Wat mij daarin aanspreekt, is de filosofie van de wet dat niet de gemeenten allemaal gaan zitten uitdenken wat ze ervan vinden. Laat die commissie zelf nou eens nadenken over haar functioneren en laten we aan de hand daarvan dan het goede gesprek met elkaar voeren over wat we daar met z'n allen van vinden. We hebben echt een terughoudende opstelling om die evaluatie weer naar ons toe te trekken, juist vanuit de filosofie van de wet. Dat is dus mijn antwoord: zelfevaluatie en daarover spreken.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik had in de eerste termijn niet veel bijdrage, maar naar aanleiding van de discussie wil ik toch iets zeggen over de participatie, de commissie en de verhouding daartussen. Natuurlijk is het ontzettend belangrijk dat participatie goed geregeld is. Zeker in de Omgevingswet en de omgevingsvisie speelt dat een centrale rol, maar deze commissie heeft juist een andere taak en een andere rol, namelijk de rol van expert. Het essentiële verschil tussen alle participatieonderdelen die in de wet zitten en deze commissie, is dat deze commissie wordt aangeesteld omdat ze bestaat uit experts. Deze experts krijgen deze rol, omdat zij heel veel verstand hebben van een van de gebieden waar de Omgevingswet een rol heeft. Met z'n allen, in totaliteit, gaat deze commissie adviseren over de hele fysieke leefomgeving en het kwaliteitsaspect van die leefomgeving vanuit hun expertise.

De **voorzitter**: Meneer Maassen, u bent heel slecht te verstaan. U lijkt wel zo'n robot die ons vanuit het universum toespreekt. Ik heb het uiteraard niet over de inhoud, maar over de vorm. U bent niet te volgen. Uw woorden komen later dan het moment waarop u ze uitspreekt. Is het handig als u opnieuw inlogt? Dan ga ik even door met het lijstje en dan kom ik aan het eind bij u terug. Even kijken of dat helpt. Control-Alt-Delete werkt altijd heel goed, zeg ik als vrouw.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Dank aan de wethouder. Het is een moetje. De VVD zal hier dus mee instemmen. Zelfevaluatie door de commissie zelf vind ik wel bijzonder. Naar mijn gevoel is dat een beetje zoals met WC-Eend. Als ik op mijn werk mijn eigen functioneringsgesprek met mezelf mag gaan voeren, kunt u ervan uitgaan dat ik elk jaar recht heb op een periodiek erbij. Ik denk dus dat wij er nog eens in willen duiken wat dat precies inhoudt en hoe dat zich verhoudt tot de commissie zelf en tot ons als raad. Want daarbij gaan bij mij de wenkbrauwen toch een beetje fronsen, niet uit wantrouwen - integendeel - maar ik weet niet of dat heel sterk is. Ik zal het voor dit moment hierbij laten, maar dit wilde ik toch even meegeven.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor twee toezeggingen. Er is nog alle ruimte voor inbreng vanuit de discussie om de verordening eventueel aan te vullen of aan te passen, als dat nodig blijkt. Ook de tweede toezegging, over de kapstok voor de context van participatie, is heel belangrijk.

Een meer persoonlijke opmerking: dit is een voorbeeld van iets wat je niet als moe­te­je moet behan­de­len. Veel kritiek in Den Haag luidt dat de wetgeving niet goed bekeken is. Dit lijkt een moe­te­je, maar dit is geen technische zaak. Dit is wel degelijk een politiek-bestuurlijke zaak. Daarom hechtte ik er veel belang aan om dit goed te bekijken, want anders blikken we straks terug en denken we: hoe hebben we dit zo kunnen doen en hoe hebben we aan de participatie geen aandacht kunnen geven? De heer Maassen kan wel betogen dat het hier niet om gaat, maar dat is ook weer een punt: het gaat juist niet alleen om de expertise en om een technocratische benadering van het be­stuur. Ik denk dat dat een tragische vergissing is. Dat wilde ik tot slot zeggen. Daarom is dit toch een heel belangrijk debat geweest. Nogmaals waardering voor de wethouder, die de argumentatie serieus heeft genomen en een goede argumentatie en gedachtewisseling heeft bevorderd. Dank!

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Naar aanleiding van de antwoorden van de wethouder proef ik dat de invoering van de adviescommissie Omgevingskwaliteit zowel met als zonder de Omgevingswet gewoon door kan gaan. Wij zullen dus voor dit raadsvoorstel stemmen.

De **voorzitter**: Ik kijk of de heer Maassen weer in ons midden is.

De heer **Maassen** (SP): Ik ben er weer, voorzitter. Ik hoop dat ik ook verstaanbaar ben.

De **voorzitter**: U bent nu goed verstaanbaar. Ik geef u nog even het woord in de tweede termijn.

De heer **Maassen** (SP): De heer Bremmer wist al wat ik ging zeggen, maar ik had het nog niet eens kunnen zeggen. Mijn punt is dat een adviescommissie fundamenteel iets anders is dan een participatieproject, niet omdat het technocratisch is, maar omdat je deze mensen aanstelt om vanuit hun achtergrond als expert een advies over iets te geven. Natuurlijk is participatie ook belang­rijk en natuurlijk moet je die heel goed regelen, maar dat is een ander traject. Dat is fundamenteel iets anders dan mensen de mogelijkheid geven om iets over de beïnvloeding van hun leefomgeving te laten zeggen. Dit is een ander geluid van experts, die aangeven hoe zij het vanuit hun expertise zouden doen. Dat moet je naast elkaar zetten en niet door elkaar heen laten lopen. Ik wil de wethouder dus meegeven dat hij, als hij in deze verordening, zoals dat zo mooi heet, een haakje gaat maken om participatie een rol te geven, die twee rollen van participatie en experts, die allebei heel belangrijk zijn, niet moet verwarren maar allebei juist goed hun eigen rol moet laten spelen.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Er zijn nog twee punten. Ik denk dat het een goede discussie was. Ik denk dat de heer Maassen gelijk heeft. Tegelijkertijd heeft ook de heer Bremmer gelijk. Ik zei in mijn eerste termijn dat we onderscheid moeten maken tussen de rol van de experts in de commissie en het fenomeen van participatie, dat een enorme impuls krijgt met de Omgevingswet. Dat zijn twee verschillende dingen, maar ze zitten in hetzelfde bestuurlijke systeem. Ze moeten dus verbonden worden. Zo heb ik de opmerking van de heer Bremmer een beetje begrepen: dat we daar het kapstokje voor moeten maken. Maar dat wil niet zeggen dat die participatie helemaal gedragen wordt door die commissie. Dat is helemaal niet zo. Het is ook niet omgekeerd. Het zijn echt twee verschillende functies. Zo moet je het eigenlijk zien.

Het tweede punt is iets wat ik zojuist vergat maar wat wel belangrijk is. De brief van de minister is maar een paar dagen oud. Wij zijn in onze organisatie bezig met nog eens goed kijken wat dit uitstel allemaal betekent, wat het door de minister op de DSO gelegde accent betekent et cetera. Wij kijken ook naar de financiën, want wij hebben geld gereserveerd tot 1 juli van dit jaar. Vertraging betekent dat er mogelijk ook geld bij het project moet om de zaak in te voeren. Ik weet niet hoeveel dat is, maar ik zeg het hier even, omdat dat nu ook onderwerp van studie is. Als wij denken dat er weer geld bij moet, gaan wij natuurlijk ook kijken wat de minister ons ter beschikking stelt; dat is dus de dekkingskant. Wij zijn immers niet de oorzaak van de vertraging; dat is de minister. Maar ook dit zullen we meenemen in de analyse van wat de vertraging precies betekent. Ik noem dat hier toch even, ook in de sfeer van verwachtingenmanagement, want geld is altijd belangrijk.

De **voorzitter**: Ik heb geconstateerd dat er een toezegging is gedaan door het college, namelijk dat het college in het reglement van orde van de adviescommissie het belang van participatie een plek zal geven. Die toezegging is bij dezen genoteerd. Ik sluit de beraadslaging en we gaan over tot de besluitvorming.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat het voorstel met algemene stemmen wordt aangenomen.

9. Voorbereiden Algemeen Bestuur Omgevingsdienst West-Holland (AB ODWH) 7 februari 2022

De **voorzitter**: Dit agendapunt is bedoeld om de portefeuillehouder aandachtspunten mee te geven voor de vergadering van het Algemeen Bestuur Omgevingsdienst West-Holland op 7 februari aanstaande. Zijn er van uw zijde punten mee te geven?

De heer **Bos** (GroenLinks): Voorzitter. Naast raadslid ben ik namens de raad ook waarnemer bij de Omgevingsdienst. Vanuit die positie kan ik zeggen dat er dit maal veel punten op de agenda staan. Ik wil de raadsleden wijzen op punt 8 van de agenda, Aanpassing gemeenschappelijke regeling. Uit juridisch onderzoek is gebleken dat raadsleden geen plaats mogen nemen in het algemeen bestuur. In het kader van de werkgroep van onze raad, Grip op gemeenschappelijke regelingen, was het plan om juist wél een raadslid uit de raad van Voorschoten na de verkiezingen toe te laten treden tot het algemeen bestuur om de positie van waarnemer te versterken. Dit blijkt dus niet mogelijk te zijn. Dat zeg ik ter kennisgeving. Er is nog wel een afweging. Door het algemeen bestuur kan een adviescommissie raadsleden ingesteld worden. Ik wil dus meegeven of dat iets is wat met andere gemeenten besproken kan gaan worden. Verder heb ik geen vragen of opmerkingen bij deze oplegnotie. Wij kunnen daarmee instemmen.

De **voorzitter**: Ik kijk of wethouder Spil hierop wil reageren.

Wethouder **Spil**: Voorzitter. Wat meneer Bos zei, is duidelijk. Ik zal tijdens de vergadering kijken, want deze onderwerpen komen vast ter sprake. Zelfs als dat niet in deze vergadering gebeurt, komen de implicaties in elk geval de komende maanden nog terug. We hebben het genoteerd.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik ben erg laat, want ik moest even tot me laten doordringen wat de heer Bos heeft verteld en wat er in de tekst staat. Ik wil dit heel helder krijgen voor mezelf voordat we dit agendapunt afsluiten. Wat ligt er precies voor? De heer Bos zegt dat er is gebleken dat er geen raadsleden in het algemeen bestuur mogen zitten. In het stuk staat: "in te stemmen met het voorstel tot wijziging van de samenstelling van het algemeen bestuur en de daarmee gepaard gaande wijziging van de gemeenschappelijke regeling in een collegeregelings". Wat wordt er nou precies besloten? Wordt de regeling gewijzigd zodat er geen raadsleden meer in het AB kunnen zitten of hadden er nooit raadsleden in het AB mogen zitten en wordt dat nu bevestigd? Ik zie de heer Bos knikken bij het tweede deel. Mijn vraag is dan hoe ik besluitpunt 3 bij agendapunt A moet lezen.

Wethouder **Spil**: Er spelen twee dingen. Ten eerste bleek inderdaad dat raadsleden geen onderdeel mogen zijn van het AB. Artikel 5.3 van de Wabo geldt hier. Raadsleden mogen dus geen lid zijn. Daar moeten we dit dus op aanpassen. Tegelijkertijd staat in het advies dat gegeven wordt dat de raden eventueel kunnen nadenken over een raadsadviesgroep. Dat mag namelijk wel, waarbij ik de kanttekening wil maken dat het natuurlijk een uitvoerende organisatie is die met al die gemeenten individuele contracten maakt. Als je dan daarvoor een raadsadviesgroep gaat inrichten, moet je heel goed weten op welke punten je advies wil geven, want de gemeenten houden natuurlijk gewoon hun autonomie in het wel of niet nemen van de verschillende taken. Maar ik bedoelde dat die discussie nog zal plaatsvinden. Ik wacht eerst af wat daar maandag over gezegd wordt en hoe de andere gemeenten hierin staan. Aan de hand daarvan kunnen we kijken of het zinvol is of niet, want als we als Voorschoten als enige gaan roepen dat we het willen en als de rest het niet wil, is het aan de voorkant een gelopen race. Ik kijk dus gewoon even of de overige wethouders dit een belangrijk punt vinden of niet.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik voel me eigenlijk ook overvallen door dit punt en ik kan de consequenties niet gelijk goed overzien. Ik wil voorstellen dat we elkaar daar eerder over informeren als waarnemers van de commissies, want dan kunnen we wat beter raadplegen, nadenken en uitwisselen wat we daarvan vinden en welke consequenties daaraan zitten.

Wethouder **Spil**: Het systeem dat deze raad kent, aan de voorkant met de raad spreken, is bij de overige gemeenten natuurlijk niet zo. Deze stukken zijn vorige week vrijdag gekomen. De ambtenaren hebben echt heel hard gewerkt om een annotatie te maken. Er zit dus heel weinig ruimte tussen het moment dat de stukken komen en het moment dat u er als raad over spreekt.

De **voorzitter**: Volgens mij kwamen ze pas vrijdagavond. Dat is dus heel kort dag. Zijn er verder nog opmerkingen mee te geven? Dat is niet het geval. Dan is dit agendapunt afgehandeld.

10. Bekrachtiging geheimhouding

De **voorzitter**: Er ligt geen raadsvoorstel voor bekrachtiging van geheimhouding voor.

Ik stel voor dat we nu schorsen tot 22.05 uur.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

11. Ingelast agendapunt: advertentie college in Voorschotense Krant januari 2022

De **voorzitter**: Uw raad heeft aangegeven graag in gesprek te willen met het college over deze verantwoording.

De heer **De Graaf** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Via de Voorschotense Krant werd heel Voorschoten vorige week verblijd met een advertentie van B en W waarin stond dat het coalitieakkoord bijna is voltooid. Allemaal groene vinkjes, geen enkele twijfel mogelijk. Ik waande me even lid van het Nationale Volkscongres van China: de regering laat het volk weten wat de partij voor goeds heeft gedaan en dat het laatste vijfjarenplan volledig volgens plan is uitgevoerd. Burgers weten wel beter, maar zeggen niets. Wij in Nederland noemen dat simpelweg "propaganda". De advertentie van het college van de VVD, GroenLinks en D66 lijkt hier veel op. Laat ik beginnen met te zeggen dat er niets op tegen is wanneer een college verantwoording aflegt. Integendeel; dat is alleen maar goed. Maar dan moet dat wel een eerlijke verantwoording zijn. Daar zit nou precies het probleem: het coalitieakkoord is helemaal niet voltooid. Veel vinkjes zijn dubieus en selectief en wat door dit college van deze coalitie niet is gerealiseerd, wordt niet vermeld. Laat ik een aantal voorbeelden noemen zonder uitputtend te zijn.

De heer **Lippinkhof** (D66): Ik wil toch even ingrijpen op dit betoog van de heer De Graaf. Ik wil hem graag aanhoren en ik snap een deel van zijn ergernis best, maar om nou ons Voorschotense gemeentebestuur te vergelijken met een dictatoriale staat waar sprake is van mensenrechtenschendingen, gaat me echt een brug te ver. Ik wil de heer De Graaf dus echt vragen om die woorden terug te nemen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Heb ik mij uitgelaten als fan van een dictatoriale staat met mensenrechtenschendingen? Ik heb alleen gezegd dat het in dat soort contreien gebruikelijk is om te laten zien dat alles altijd wordt gerealiseerd - dat bekritisieren wij sterk en noemen wij "propaganda" - en dat burgers wel beter weten, maar daar niks over durven te zeggen. Dat heb ik gezegd, niks meer en niks minder. Ik begrijp uw interventie dus niet helemaal.

De heer **Lippinkhof** (D66): Ik vraag me af of u mijn interventie niet begrijpt of dat u die om politieke redenen niet wil begrijpen. De vergelijking raakt in dit geval immers echt kant noch wal. Ik zal straks in mijn betoog ingaan op de inhoudelijke kant, maar ik wil de heer De Graaf vragen om zijn woorden ietwat te matigen en niet allerlei dictatoriale regimes erbij te halen als we het over ons Voorschotense democratische bestuur hebben, want dat vind ik echt, echt ongepast.

De heer **De Graaf** (PvdA): Heel vroeger noemden wij Nijmegen weleens "Havana aan de Waal". Dus ach, laten we dat niet al te strikt nemen. Ik heb volgens mij niks gezegd wat verkeerd is.

Ik heb al gezegd dat er niets tegen verantwoording door een college is, mits dat een correcte, juiste verantwoording is. Het probleem is dat juist dáár het probleem zit: het coalitieakkoord is helemaal niet voltooid. Veel vinkjes zijn dubieus of selectief. Wat niet is gerealiseerd, wordt niet vermeld. Ik wil vijf voorbeelden noemen, die geenszins uitputtend zijn. Eén: Voorschoten zou energie-neutraal zijn in 2030; een volstrekt lachertje. Twee: in het coalitieakkoord stond dat er in 2019 een nieuw Milieubeleidsplan zou komen. Het werd 2021 en er is veel tijd verloren gegaan. Drie: in het coalitieakkoord wordt gesproken over veiligheid en betere handhaving. Zeer recent hebben we gehoord dat de Bibob-toets tot nu toe nauwelijks is toegepast en dat niet wordt nagegaan waar geld voor de aankoop van gemeentelijk vastgoed vandaan komt. Een groot rood kruis was hier op zijn plaats geweest. Dat is niet opgenomen in de advertentie, want alles was groen. "We betrekken

onze inwoners" stond in het coalitieakkoord. Vraag dat eens aan de bewoners van de Jan Wagten-donkstraat, meneer Lippinkhof. Ze lachen mij uit als ik het daarover heb en ze zullen u ook uitlachen. Het oordeel van de burgers over de samenwerking van de gemeente met burgers is gedaald van 5,67 op een schaal van 10 naar 5,40. Ook dat had dus een heel groot kruis behoren te zijn in een verantwoording zijdens het college.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik had begrepen dat we het zouden hebben over de vorm en de timing van de communicatie van het college, maar ik begrijp dat de heer De Graaf er een soort algemene beschouwing van aan het maken is. Dat lijkt me prima, maar we zitten in campagnetijd en ik denk dat er genoeg gelegenheden zijn om dit buiten deze raadsperiode te doen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Het lijkt mij wat lastig om te beargumenteren waarom ik de manier van verantwoorden van dit college onjuist vind en als propaganda betitel - ik hoop dat dit ook voor sommige collega's geldt - als ik ook niet met een aantal hele duidelijke voorbeelden aangeef waar die informatie zo duidelijk onjuist is dat daar geen enkel misverstand over kan bestaan. Ik doe dat niet uitpuittend; wees niet bang, meneer Deuzeman, want als ik het uitpuittend zou doen, zou ik een hele tijd nodig hebben.

Mijn laatste voorbeeld is wonen. In het coalitieakkoord staat dat ook mensen met een kleine beurs in Voorschoten moeten kunnen wonen, dat de coalitie de wachtlijst voor woningen terug wil brengen en dat de coalitie een evenwichtige verhouding wil in het aanbod voor starters, jonge gezinnen en ouderen. Vraag de Voorschotenaren wat hiervan terecht is gekomen; wat zouden ze denken van die twaalf groene vinkjes bij het onderdeel "wonen"? In het gunstigste geval lachen ze besmuikt. Hoe is het mogelijk dat er een groen vinkje staat waar wordt gemeld dat voor de Professor Einsteinlaan een plan in uitvoering is genomen, terwijl er nog geen spade in de grond is gezet? Mijn conclusie is dus dat Voorschoten en het college een onjuist beeld geven van de prestaties van de afgelopen jaren. Door plaatsing in de verkiezingspecial van de Voorschotense Krant wordt onjuiste informatie enigszins iets wat een beetje riekt - ik zal mijn woorden zeer zorgvuldig kiezen, meneer Lippinkhof - naar verkiezingspropaganda. Omdat het college niet transparant en niet eerlijk is, is dat schadelijk voor het aanzien van de gemeentelijke politiek en dus ook voor mijn partij.

Ik eindig met enkele vragen. Eén: wil het college toelichten waarom er is gekozen voor een advertentie met uitsluitend groene vinkjes? Twee: deelt het college mijn opvatting dat de advertentie de indruk wekt dat bijna alle voornemens uit het coalitieakkoord zijn gerealiseerd? Drie: deelt het college de opvatting van de PvdA dat de advertentie schadelijk is voor het aanzien van de Voorschotense politiek? Vier: hoe wil het college dit onjuiste beeld dat het heeft geschetst, herstellen?

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Dit is eigenlijk geen interruptie maar een aanvulling, want ik ben het helemaal eens met Ad. Eigenlijk zou ook de oppositie gewoon een betaalde pagina in de Voorschotense Krant moeten krijgen die betaald wordt door de gemeente. Dat wil ik nog even voorstellen.

De **voorzitter**: U krijgt straks uiteraard het woord in de eerste termijn.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Ik deel de beeldvorming van de heer De Graaf van de PvdA absoluut niet. Ik zie een college dat een verantwoording heeft uitgebracht over de afgelopen vier jaar. Ja, de timing is ongelukkig en ja, ik snap dat er met de verkiezingskrant verbanden worden gelegd. Het zou beter geweest zijn als deze verantwoording eerder was uitgebracht, bijvoorbeeld bij het behandelen van de begroting. Dan hadden we daar met elkaar ook kunnen discussiëren: wat is er volgens ons wel of niet bereikt en waar moet nog aan gewerkt worden? Vanzelfsprekend hebben we die discussie ook gevoerd, alleen zonder de bijbehorende verantwoording.

Bij de vraag of de verantwoording juist is, komt naar voren dat we met elkaar niet hebben gedefinieerd hoe zo'n verantwoording er eigenlijk uit moet zien. Het college doet zijn best en heeft eerder een dergelijke verantwoording afgegeven. Ik denk dat het heel goed is als de raad voor de komende periode, als er een uitvoeringsakkoord naar de raad komt naar aanleiding van een eventueel coalitieakkoord, met elkaar specificeert hoe zo'n verantwoording eruit moet zien. Dan komen we niet voor verrassingen te staan. Vanzelfsprekend hebben we andere politieke standpunten en kijken we anders naar wat er is gerealiseerd, maar over het algemeen kunnen we het echt met elkaar eens worden over hoe we willen dat het college verantwoordt dat het gedaan heeft wat wij het hebben opgedragen in het uitvoeringsakkoord. "Wij" zijn niet alleen de coalitiepartijen, maar

alle partijen in de raad die voor dit uitvoeringsakkoord hebben gestemd. Sterker nog, de meerderheid van de raad is het standpunt van de raad; het is dus namens iedereen in de raad. Kortom, de timing is ongelukkig. Wij kunnen als raad verbeteren door van tevoren aan te geven hoe we de verantwoording willen hebben.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Het gaat het CDA vooral om het moment en de vorm, maar dat is ook door mevrouw Van Meenen gezegd. Het moment is ongelukkig. Mijn vraag zou dan ook zijn waarom voor dit moment en voor deze vorm is gekozen. Daar zal best over nagedacht zijn. Het had bijvoorbeeld ook een dag na de verkiezingen kunnen zijn. Waarom vóór de verkiezingen een verantwoording? Het college zit er in ieder geval tot 31 maart, totdat een nieuwe raad aantreedt, en dan wordt het demissionair. Dus waarom niet tussen de verkiezingen en dat moment? Er is duidelijk gekozen voor een moment waarop het ook waarde heeft voor de verkiezingen. Dat kan niet anders, maar dat wil ik graag horen van de portefeuillehouder.

Wat ook echt ongelukkig is, is de plek in de krant en ook het moment. De partijen proberen geld bij elkaar te krijgen om campagne te kunnen voeren. Er wordt hier naar mijn gevoel - toen ik het voor het eerst las - in feite campagne gevoerd met gemeenschapsgeld. Dat is ook discutabel. We moeten dus inderdaad, zoals mevrouw Van Meenen zei, praten over de vorm, want in deze vorm lijkt het heel erg op een campagne, met alleen maar groene vinkjes. We hebben in het verleden heel vaak het stoplichtenmodel toegepast: rood-oranje-groen. Dat was in dit verband veel beter geweest. Daarbij werd ook verklaard wat we niet bereikt hebben en ook wat we in een bepaalde vorm nog willen bereiken. Dat was veel beter geweest, maar de belangrijkste vraag van het CDA is: waarom dit moment en waarom deze vorm?

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Laat ik beginnen met de opmerking dat wij het voor het draagvlak en de democratische legitimatie heel belangrijk vinden dat het gemeentebestuur - want daar gaat het hier om - communiceert over wat het bereikt heeft. Dat is dus niet namens een coalitie, maar namens het hele gemeentebestuur, namens de raad gezamenlijk. Dat is niet nieuw; daar verwees mevrouw Van Meenen zojuist al naar. Het is in het verleden ook gewoon gebeurd, meestal rondom de begroting. Dat was afgelopen jaar door omstandigheden niet zo. Ja, in dit geval is de timing inderdaad wat ongelukkig, want als je de begroting een klein beetje verder naar achter schuift, zit je in dit geval inderdaad in de verkiezingsperiode. Ik heb begrepen dat dit wellicht niet helemaal de bedoeling was, maar misschien is het goed om daar nog een toelichting op te geven.

De heer **De Graaf** (PvdA): Een informatieve vraag: wat is volgens de heer Deuzeman het gemeentebestuur?

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Het gemeentebestuur is een collectief. Dat zijn in dit geval de raad en het college van burgemeester en wethouders gezamenlijk.

De heer **De Graaf** (PvdA): Zou het dan niet in de rede hebben gelegen dat er eerst was overlegd met de raad, alvorens het college dit op eigen titel deed?

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Het college heeft zijn eigen verantwoordelijkheid in het communiceren van zijn resultaten. Die resultaten behaalt het ook niet alleen namens de coalitie, maar ook namens de rest van de raad. Dat lijkt mij niet meer dan normaal, maar wellicht heeft u daar andere ideeën over.

De heer **De Graaf** (PvdA): U zei zojuist - dat waren echt uw woorden - dat het begrijpelijk is dat het gemeentebestuur ook namens de raad iets zegt. Het gemeentebestuur heeft twee componenten die van elkaar onderscheiden zijn. Als je vindt dat het gemeentebestuur verantwoording moet afleggen, moet dus niet alleen het college op eigen titel verantwoording afleggen zonder dat de raad er iets van af weet, maar dan moet er overleg worden gevoerd met de raad om gezamenlijk verantwoording af te leggen. Laten we wel zijn: het is toch zo dat dat niet heeft plaatsgevonden?

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Dat heeft inderdaad niet plaatsgevonden. Dat vind ik ook niet heel vreemd. Ik geloof ook niet dat de heer De Graaf al zijn uitlatingen checkt met het college. Ik vind het dus een beetje vreemd. We hebben er allen een eigen rol in. Ook de uitvoerende tak van het gemeentebestuur heeft een rol en laat zien wat er gebeurd is. Dat is gewoon het verantwoorden aan de bevolking voor het gebruik van gemeenschapsgeld. Ik denk dat dit heel normaal is.

De heer **De Graaf** (PvdA): Ik communiceer in ieder geval niet namens het college; dat heb ik ook geen enkele keer gedaan. Ik communiceer namens de PvdA en op geen enkele andere manier.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Waarvan akte.

Wij kunnen ons ook een andere vorm voorstellen dan deze. Het zou misschien inderdaad goed zijn om hier een echte lijn in te kiezen. We hebben een stoplichtmodel neergezet. Dan moet je wel van tevoren bedacht hebben wat je daar precies in wilt hebben, maar mevrouw Van Meenen bracht dit zojuist al in. Dat lijkt ons op zich een goede zaak. Ik denk dat we daar voor de komende periode gewoon afspraken over moeten maken. Ik zou dan ook graag van de portefeuillehouder Communicatie horen hoe zij dit ziet.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Een advertentie plaatsen waarin het college de eigen prestaties beschrijft en beoordeelt ... Het gaat wel om gemeenschapsgeld. Daar moet je sowieso voorzichtig mee zijn. De verkiezingen komen eraan. Als je dit aan het vorige punt koppelt, moet je een uitermate hoge mate van zorgvuldigheid betrachten.

Tegen de heer Deuzeman zeg ik dat dit niet namens de raad aan de gemeenschap van Voorschoten is verteld. Dan hadden wij wel iets anders willen inbrengen, want zo rooskleurig als het wordt voorgesteld, is het helaas niet. We hebben er wel samen ons best voor gedaan, maar er zijn ook wel wat punten waar we oranje of zelfs rood hadden kunnen invullen.

Conclusie: het college, bestaande uit drie partijen - we weten allemaal welke dat zijn en we zitten in de verkiezingsperiode - geeft geen juist beeld van wat er gerealiseerd is. Dat is ongewenst, ongepast en ondoordacht. Terecht spreekt de VVD, de grootste collegepartij, van "een ongelukkige timing". Dat vind ik een understatement, want het is wel wat meer, maar ik ben het ermee eens dat de timing ongelukkig is. De PvdA spreekt van "onjuiste inhoud". Daar zijn wij het volmondig mee eens. Ik moet zeggen dat de heer De Graaf het nog zeer, zeer gecompliceerd heeft verwoord. Hij beschrijft het topje van de ijsberg; er was nog wel meer over te vertellen. Samengevat: we zijn hier niet blij mee en het is ondoordacht.

De heer **Lippinkhof** (D66): Voorzitter. Ik hoor bij de heer De Graaf heel veel ergernis en heel veel frustratie. Aan de ene kant verbaast me dat een beetje, aan de andere kant kan ik er wel enig begrip voor opbrengen wanneer onze pagina's in de kranten gevuld zouden zijn met "door de gemeente betaalde propaganda van de coalitiepartijen". Met zijn emotionele inbreng zet de heer De Graaf een beeld neer dat in onze beleving niet heel goed aansluit bij de werkelijkheid; wellicht is dat politiek gemotiveerd. Want als ik die advertentie bekijk, zie ik geen propagandastuk. Ik zie geen logo's van de coalitiepartijen. Ik zie geen oproep of een hele duidelijke aanwijzing om op deze partijen te stemmen. Ik zie een verslag van wat onze gemeente de afgelopen jaren gedaan heeft. Wellicht heeft de heer De Graaf daar een beetje een ander beeld van, maar dat is wel het beeld zoals dat geschetst is. Wat dat betreft sluit ik me aan bij de woorden van de heer Deuzeman: ik vind het heel goed dat ons gemeentebestuur dit soort verantwoording ook doet. Dat is een goed gebruik. Dat is niet alleen door dit college ingevuld, maar ook door vorige colleges. Dat is ook gewoon wat een goed democratisch bestuur af en toe hoort te doen. Vandaar dat ik even wat fel reageerde op die "dictatoriale verwijzing", die ik niet zo heel gepast vind.

Maar wij willen het college wel twee zaken meegeven die uitstekend aansluiten bij de inbreng van mevrouw Van Meenen. Dat gaat over timing en over stijl en inhoud. Laten we de timing "ongelukkig" noemen: doe dit vlak voor de verkiezingen nou niet zo. Til het een stuk naar voren toe, zodat de focus daadwerkelijk kan liggen waar die hoort te liggen, namelijk op de inhoud van dit verhaal. Dat hoorde ik ook bij de heer Zoetemelk: we horen als raad al aan de voorkant beter met elkaar na te denken over de vraag aan welke afspraken wij het college mogen houden. Ik denk dat dit ook echt een mooie stap is om onze lokale democratie een stapje te verbeteren. Er zitten ook best een aantal doelen tussen die je zwart zou kunnen maken. Er zullen ook een aantal doelen tussen zitten waarover discussie zou kunnen blijven. Natuurlijk moet er dan ook altijd een vrijheid voor het college zijn om daar zijn eigen kant van het verhaal in te vertellen. Laat propaganda nou vooral over aan elke coalitie- of oppositiepartij zelf, want ook van de heer De Graaf heb ik een aantal artikelen voorbij zien komen waarvan ik denk dat de randen van de waarheid daarin zo nu en dan wel enigszins opgezocht worden. Dat is ook helemaal niet erg. Dat hoort allemaal bij politiek.

Dus in het kort: laat de focus nou echt op de inhoud liggen en zorg er ook voor dat we daar op die manier met elkaar een stukje verantwoording, ook via de pers, over kunnen afleggen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Wij zijn er bij de SP aan gewend dat we met China worden vergeleken. Daar worden we niet meer warm of koud van. Laten we het eerst even over het woordje "propaganda" hebben. Toen ik nog les gaf, definieerde ik "propaganda" voor 15-jarigen altijd als "reclame maken voor politiek". Dat is natuurlijk precies wat hier gebeurt. Propaganda heeft een negatieve bijklank. Die probeer ik er helemaal niet aan te geven. Het is gewoon reclame maken voor je politieke standpunt. De definitie van "reclame" is dat je de tegengeluiden niet laat horen. Het maakt niet uit of het een spotje voor politieke partijen is of de reclame voor Decupré; je laat de tegengeluiden niet horen. Dat is wat hier ook aan de hand is. Wij zouden het graag anders hebben gedaan, op een aantal vlakken. Verantwoording afleggen is heel wenselijk. Heel graag zien wij een college dat verantwoording aflegt, maar de eerste plek waar een college verantwoording moet afleggen, is in de raad. Dus waarom is er niet een verantwoordingsstuk gemaakt dat naar de raad is gestuurd, geagendeerd is in de gemeenteraad, besproken is door de gemeenteraad en daarna met een mooi persbericht naar de lokale media is gestuurd, zodat het niet als reclame, niet betaald, maar gewoon als persbericht met persvoorlichting erbij op die manier verantwoord is naar de bevolking? Dan leg je verantwoording af op de twee plekken waar je verantwoording moet afleggen, namelijk in de raad en op straat, maar dan doe je dat op een goede manier, namelijk niet betaald, niet met een paginagrote advertentie met je kopstukken vlak voor de verkiezingen, maar gewoon via de pers, met kritische vragen erbij, met een debat in de raad met kritische vragen daarbij. Op die manier leg je verantwoording af zonder dat dat riekt naar propaganda. Dat zou ik graag mee willen geven voor een volgend college.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Ik ben het helemaal eens met de vorige spreker, Erik Maassen. Ik heb het al gezegd: als wij een tegengeluid willen geven, zou ook de oppositie zo'n pagina moeten kunnen krijgen. Dan kunnen we vertellen wat er wel of niet gehaald is.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Namens het college zal ik het woord voeren. Ik wil wel een kleine heads-up geven. Ik zou deze week op vakantie zijn; ik ben deze week eigenlijk op vakantie. Omdat dit onderwerp zo belangrijk is, ben ik er natuurlijk bij, maar het zou kunnen dat mijn omgeving mij internettechnisch mogelijkserwijs een Erik Maassen-momentje kan bezorgen. Ik hoop dat dat niet het geval is.

De heer **Maassen** (SP): Als de wethouder technische problemen heeft, stuurt hij zijn bijdrage toch gewoon als advertentie naar de krant toe? Dan lezen we die daar wel.

Wethouder **De Bruijn**: Oké, dat hou ik in gedachte. Nee hoor, ik reageer graag op wat allemaal is gezegd in de raad. Wat het college betreft zijn wij het onze inwoners verplicht om die verantwoording te doen en om ze te informeren over welke zaken wij als college maar met name ook samen met u als raad hebben uitgevoerd. Dat hoort inderdaad bij een democratie, vooral als het gaat om een bijna raadsbreed aanvaard akkoord dat we vier jaar geleden met elkaar hebben afgesproken. We zien wat nu in de krant staat zeker niet als een verkiezingscampagne voor onszelf of voor de partijen die nu in de coalitie zitten. De heer Lippinkhof zei dat al: dan had u daar inderdaad een paar partijlogo's bij gezien. Uiteraard willen wij dat niet. Wij hebben dit gezien - of laat ik in elk geval zeggen: we hebben dit gemeend te doen - als standaardcommunicatie, zoals we die normaliter via de normale P&C-cyclus doen. Met de verkiezingen op komst hebben we inderdaad gedacht: wanneer moeten we dat doen? Want de normale P&C-cyclus komt misschien te vroeg of te laat, na de verkiezingen. Maar de timing was inderdaad lastig; dat geef ik u alvast mee. Wel moet ik zeggen dat we met name terugkijken. In de campagne gaan we met z'n allen met name naar de toekomst kijken en naar wat we daarin willen bereiken; dat zal iedere fractie afzonderlijk doen.

Wel denk ik dat de verschillende bijdragen van u allemaal aangeven dat communicatie echt een moeilijk vak is. Het is echt een specialisme. Het is met name lastig in een zeer beperkte ruimte van zo'n stukje in de krant. Dan is het altijd zoeken naar wat we er wel of niet in zetten. Ook niet alles past. Wat dan wel en wat dan niet? We kunnen ook niet de hele krant overnemen; dat zou ook niet passend zijn. Maar juist omdat communicatie altijd beter kan, staan we uiteraard wel degelijk open voor de - volgens mij heel goede - suggesties en tips die u hier nu heeft neergelegd voor "wat wel te delen of wat niet te delen?" en voor de timing. Daarom nemen we het een en ander van wat u heeft gezegd, graag mee en willen we dit ook zeker meegeven aan een volgende lichte van coalitie, raad of college.

Ik kristalliseer een paar punten uit uw opmerkingen uit. De timing was achteraf gezien inderdaad niet helemaal handig. Ik kan u vertellen dat onze insteek eigenlijk was om het eerder te doen. Het stuk is vertraagd. Daarom komt het nu in de krant. Dat het ook nog eens in de verkiezingskrant komt, hadden wij niet voorzien, maar dat is inderdaad niet heel handig. Dat kan ik zeker beamen. Wel vind ik de suggestie van onder anderen mevrouw Van Meenen om samen een keer te bespreken hoe zo'n verantwoording of zo'n rapportage van wat we met z'n allen hebben gedaan, eruitziet en ook hoe de stijl en de inhoud eruitzien, een ontzettend goede suggestie. Kunnen we het smart maken? Ik denk dat we dat straks in de nieuwe periode met z'n allen moeten gaan oppakken. Ik moet heel eerlijk zeggen dat de suggestie van de heer Maassen van de SP om, als we dan zo'n rapportage of verantwoording hebben, die ook via de raad te sturen, eigenlijk ook een goede suggestie vind. Al met al denk ik dat voor ons belangrijk is dat de intentie absoluut niet propaganda of reclame voor onze eigen politieke partijen was. Onze insteek was echt om dit te doen als gemeentebestuur, ook met u als raad. Ik denk dat dat heel belangrijk was. Wij kunnen ons zeker vinden in de gemaakte opmerkingen over timing. Nogmaals, de suggesties zullen wij zeker meenemen. Qua inhoud gaan wij daar met elkaar voor de toekomst gewoon goed naar kijken.

De **voorzitter**: Ik vraag de heer Bremmer of hij het voorzitterschap tijdelijk wil overnemen, zodat ik de expliciet aan mij gestelde vraag van de heer Deuzeman kan beantwoorden als portefeuillehouder Communicatie.

De heer **Bremmer** (CDA): Ik ben waakzaam en paraat, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, meneer Bremmer. Ik kan altijd op u rekenen.

(De heer Bremmer neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de burgemeester.)

Burgemeester **Stemerdink**: Voorzitter. Meneer Deuzeman, u vroeg een reactie van de portefeuillehouder Communicatie. Volgens mij heeft wethouder De Bruijn al heel veel aangegeven. Ik stel voor dat we in het presidium afspraken maken over de wijze waarop er terug wordt gerapporteerd over de behaalde resultaten en ook wanneer dat gebeurt, zodat iedereen weet wat wanneer komt en op welke wijze. Een terugrapportage over de inhoud van het coalitieakkoord laat ik uiteraard aan de portefeuillehouders over; daar maak ik uiteraard geen onderdeel van uit. Ik hoop daarmee uw vraag te hebben beantwoord.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Volgens mij wel. Ik dank de portefeuillehouder.

De **voorzitter**: Ik geef de leiding terug aan mevrouw Stemerdink.

(De burgemeester neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de heer Bremmer.)

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ik constateer dat coalitie en college de rijen sluiten. Ik constateer ook dat het college op geen enkele van mijn vier vragen is ingegaan. Ik constateer voorts dat ten minste twee van de drie coalitiepartijen hebben gezegd dat het goed is dat het college dit soort verantwoording aflegt, dus uitsluitend met die groene vinkjes, maar dat zij geen woord zeggen over de vraag of er misschien ook zou moeten worden aangegeven wat niet is gerealiseerd. Volgens de wethouder, die namens het college spreekt, is het "standaardcommunicatie"; dat is een citaat. Het is blijkbaar standaardcommunicatie dat alleen wordt gecommuniceerd wat er wél is gedaan en dat daar selectief mee wordt omgegaan. Vervolgens wordt alles meegenomen. Ik vind dit treurig. Ik ben benieuwd hoe Voorschoten dit beoordeelt.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): In alle verkiezingsretoriek van de heer De Graaf hoor ik dat hij mij woorden in de mond legt. Ik heb gezegd dat ik begrip heb voor de communicatie omdat ik denk dat die belangrijk is, maar dat er gekeken kan worden naar de vorm. Dat heb ik expliciet benoemd. Ik vind het dus een beetje flauw van de heer De Graaf dat hij mij zo woorden in de mond legt.

De heer **De Graaf** (PvdA): Dan had de heer Deuzeman ook kunnen zeggen dat hij het betreurt dat het op deze manier is gegaan en dat het beter was geweest als er niet alleen was aangegeven wat

goed is gegaan, maar ook wat niet is gerealiseerd. Dat heb ik noch vanuit de coalitie, noch vanuit het college gehoord. Dat betreurt ik zeer. Daar wil ik het maar bij laten voor vanavond.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Ik vind het jammer dat de heer De Graaf zo ontzettend somber is. Ik constateer dat we met elkaar gezien hebben dat we zaken beter kunnen doen en ik heb vanuit het college en de portefeuillehouder gehoord dat we dat gaan doen. Dat stel ik zeer op prijs.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Ik kan maar één conclusie trekken: er is een verkeerd moment gekozen, er is een verkeerde vorm gekozen, er is niet overlegd met de raad maar er is "namens de raad" een advertentie geplaatst op kosten van de gemeenschap. Ik denk dat dit een juiste conclusie is. Het wordt nu eigenlijk met een heleboel mooie woorden omkleed, maar ik denk dat we de conclusie kunnen trekken dat het gewoon fout is wat er gebeurd is en dat we hier echt sterk lering uit moeten gaan trekken. Er had eigenlijk "advertorial" boven moeten staan. Er zit geen enkele journalistische waarde in, geen enkele kritische noot. We zijn verplicht om in de kranten altijd dit soort dingen aan te geven als het alleen op positieve berichtgeving betrekking heeft. Het is dus echt fout geweest; klaar.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb u net horen zeggen dat u van plan bent om hier in het presidium afspraken over te maken. Ik denk dat dat verstandig is, al was het maar om dit soort discussies in de toekomst te voorkomen.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. U zal de fractie van ONS Voorschoten dezer dagen niet kunnen betichten van verkiezingsretoriek. Met andere woorden: als je wil weten hoe de zaak echt in de steel zit, moet je bij de fractie van ONS Voorschoten zijn. Die is onbevangen, onbevooroordeeld en kan zeggen hoe het ervoor staat. De fractie van de VVD sprak van "een ongelukkige timing". Dat is een understatement. De wethouder, overigens van dezelfde politieke huize, gooide er nog een slagje bovenop door het "onhandig" te noemen. In onze eerste inbreng hebben wij gesproken van "ondoordacht". Het is alle drie waar. Dit stuk is niet namens de raad opgesteld. Als de wethouder dan stelt dat communiceren zo vreselijk moeilijk is - dat wordt ongeveer in de laatste maand van de collegeperiode naar voren gebracht - laten we dan samen constateren dat daar gewoon een behoorlijk rood kruis achter kan staan, want het college is op dit vlak uitermate ongelukkig geweest. Dat is helaas zo. De volgende keer moet dit anders.

De heer **Lippinkhof** (D66): Voorzitter. Ik dank in eerste instantie de heer Van der Elst voor de reflectie. Ik meen dat ik zelf in de eerste termijn ook het woord "ongelukkig" gebruikt heb. Wellicht heeft de heer De Graaf dat in zijn emotie een klein beetje gemist, want ook vanuit de collegepartijen en vanuit de oppositiepartijen heb ik reflectie gehoord die deze raad siert. Ik denk dat we daar onze lessen uit moeten trekken. Ik deel dan ook de conclusie dat het goed is om er in het presidium met elkaar eens over door te praten hoe wij dit in de toekomst kunnen voorkomen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik wil benadrukken dat het bij ons erg in het verkeerde keelgat is geschoten dat het communicatiebudget van de gemeente is gebruikt om een politiek resultaat door te zetten. Natuurlijk doe je dat als college tot op zekere hoogte altijd, maar je moet daar heel voorzichtig mee omgaan. Ik vind er wel wat van als vlak voor de verkiezingen een positief resultaat met het communicatiebudget van de gemeente wordt rondgestuurd om alle inwoners van Voorschoten te laten zien "kijk eens, wij zijn succesvol, want we hebben van alles gehaald"; dat is namelijk de boodschap die je op deze manier uitstraalt. Dat is iets waarvan je moet zeggen: wordt hier met geld van de gemeente vlak voor de verkiezingen niet een bepaalde onevenwichtige boodschap de gemeenschap in geholpen? Dat moet echt anders. Het communicatiebudget van de gemeente moet er niet zijn om het politieke succes van het college vlak voor de verkiezingen op deze manier met een advertentie rond te sturen. Het college en de gemeente hebben allerlei mogelijkheden om op een andere manier te communiceren. Ze hebben een voorlichter, een persvoorlichter, houden persconferenties en kunnen stukken sturen. Als je dat met een advertentie doet, heb je bij voorbaat elke vorm van redactie in eigen hand gehouden en ga je helemaal zelf over die boodschap. Als je dat met gemeenschapsgeld doet, met een politieke boodschap vlak voor de verkiezingen, is dat gewoon gekleurde berichtgeving. Gekleurde berichtgeving noemen wij "propaganda".

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Op basis van wat ik allemaal gehoord heb, is dit een grote fout, slechte communicatie. Het is totaal niet transparant wat er geschreven is naar de inwoners - dat vind ik ook heel erg fout - maar ook weer naar de oppositie.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er geen vragen en dergelijke zijn. Er ligt ook geen besluitvorming voor. Ik stel dus voor om de beraadslaging te sluiten. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

12. Overig:

12a. Motie 230 van D66, GroenLinks, de PvdA, het CDA en de SP over brief aan Rijk instrumenten betaalbare woningen en motie 231 van de PvdA, het CDA, D66, GroenLinks, ONS Voorschoten en de SP over betaalbare woningen

De **voorzitter**: Deze twee moties gaan over betaalbare woningen. Ik verzoek u om in de chat te kijken naar de spreektijden, want ik denk dat van een aantal van u de spreektijd al aardig vordert.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Eerst een klein puntje van orde: mag ik ook ingaan op de nog niet ingediende motie 231?

De **voorzitter**: Ik ben redelijk flexibel.

Mevrouw **Schroot** (D66): Dat is fijn om te horen; dank u. Ik begin met motie 230. Deze collegeperiode is er binnen de beperkte mogelijkheden als gevolg van corona, ontvlechting en beperkende arbeidsmarkt en de slechts rudimentaire schetsen die er lagen, veel energie gestoken in de woningbouw, zodat de komende jaren de schop daadwerkelijk in de grond gaat: Intratuin, Starrenburg III en Bijdorp. De prijsstijging bij de Intratuinlocatie voelde dan ook bij alle raadsleden als een enorme teleurstelling en als onmacht. Het tekort aan betaalbare woningen is groot en heeft enorme gevolgen. Geen enkele gemeente kan dit zelfstandig oplossen. Goede samenwerking tussen Rijk, gemeente en corporaties is essentieel. Dat signaal moet luid, breed en duidelijk klinken. Om woningen betaalbaar te houden en om in het vervolg woningbouwplannen sneller te kunnen realiseren, vragen wij het college in deze motie om een brief te schrijven naar het ministerie van Volkshuisvesting om samen met de gemeenten en de VNG instrumenten te ontwikkelen die dit ingewikkelde probleem aanpakken. Dank aan de mede-indieners, het CDA, GroenLinks, de PvdA en de SP, voor het gezamenlijk indienen van deze motie.

Motie 231 dienen wij mede in omdat wij aansluitend op motie 230 natuurlijk ook goed moeten kijken naar de mogelijkheden die we als gemeente zelf hebben om de wooncrisis aan te pakken. De nieuwe Woonvisie 2023 en verder, die we waarschijnlijk eind dit jaar of begin volgend jaar gaan vaststellen, zien we dan ook als een soort pre-startnotitie voor die nieuwe Woonvisie. D66 ziet graag dat 25% van het oppervlak van gemeentelijke grondposities ten goede komt aan sociale woningbouw. Er moet gewoon voldoende betaalbare woonruimte zijn in ons dorp voor de leraar, de agent, de schoonmaker en hun kinderen en kleinkinderen. De motie luidt:

"Motie 230.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 3 februari 2022,

constaterende dat:

- a. gedurende de collegeperiode 2018-2022 huizenprijzen explosief zijn gestegen;*
- b. prijsverhogingen in het onderste marktsegment met € 100.000 of meer gedurende deze collegeperiode geen uitzondering zijn;*
- c. deze stijging maatschappelijk niet aanvaardbaar is omdat betaalbare huizen voor steeds meer inwoners onbereikbaar worden;*
- d. de huidige woningmarkt onevenwichtige prijzen van nieuwbouw veroorzaakt waardoor nieuwbouw van betaalbare woningen door gemeenten en ontwikkelaars redelijkerwijs amper gerealiseerd kan worden;*
- e. rijksbeleid gericht op het creëren van meer betaalbare woningen noodzakelijk is;*
- f. de woningnood hoog is en een keten van andere problemen veroorzaakt zoals tekort aan leerkrachten en daklozen;*

verzoekt het college:

- 1. de minister verantwoordelijk voor volkshuisvesting middels een brief dringend te verzoeken om:*

- a. concreet rijksbeleid te ontwikkelen gericht op het creëren van meer betaalbare woningen, inclusief een grotere rol voor corporaties hierbij;
  - b. in overleg met gemeenten maatregelen voor te bereiden om gemeenten financieel en met andere instrumenten in staat te stellen meer betaalbare woningen te laten bouwen en woningen betaalbaar te houden;
  - c. de kosten hiervan direct of indirect niet bij de gemeenten neer te leggen;
2. deze motie samen met de brief bekend te maken aan de VNG en aan andere gemeenten,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **De Graaf** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Ik wil u met veel plezier melden dat de PvdA mede namens een aantal andere fracties motie 231 indient. Toen de PvdA van D66 hoorde dat het een motie wilde voorbereiden die gericht is op een brief aan het kabinet, vonden wij dat op zich een prima idee, maar wij vonden het toch ietwat te beperkt. In goede samenspraak met D66 hebben wij gemeend dat wij ook kritisch naar onszelf moeten kijken. We moeten daarbij niet alleen kritisch naar de toekomst kijken, maar ook naar de manier waarop op een actieve manier invulling is gegeven aan de mogelijkheden die er zijn; daarin verschillen de opvattingen van de verschillende ondertekenaars van de motie toch ook wel een beetje. Maar we tasten daarbij ook altijd een beetje in het donker. Laten we het nieuwe college en de nieuwe raad van het maximum aan instrumenten voorzien, waardoor we maximaal invloed kunnen uitoefenen op datgene wat we uiteindelijk allemaal willen: veel meer betaalbare woningen in de sociale huur en in de goedkope koop tot de Nationale Hypotheekgarantie, inclusief alles uitzoeken wat in deze werkelijk prachtige motie staat. Het is ook opvallend dat wij van de VVD nog niet hebben gehoord of zij deze motie mede wil ondertekenen. Dat zal straks blijken. Dan wordt wellicht duidelijk of wij op één lijn zitten dan wel dat er toch belangrijke verschillen zijn die we straks nader kunnen bespreken. De motie luidt:

"Motie 231.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 3 februari 2022,

constaterende dat:

- a. *de gemiddelde vraagprijs van de aangeboden woningen in Voorschoten maar liefst €675.000 bedraagt;*
- b. *bij de bouwprojecten die door projectontwikkelaars in voorbereiding zijn, de woningen met een koopprijs van boven de NHG-grens sterk zijn oververtegenwoordigd met een substantieel aantal woningen boven de 5 à 6 ton;*
- c. *in afwijking hiervan dit laatste niet geldt bij het project Buitenplaats Bijdorp dat niet door een projectontwikkelaar maar namens de congregatie wordt aangestuurd;*

voorts constaterende dat:

- d. *in het coalitieakkoord Rutte IV is vastgelegd dat sprake zal zijn van een versnelling van de woningbouw tot rond de 100.000 woningen per jaar, waarvan ten minste twee derde van de woningen betaalbare huurwoningen zijn en koopwoningen tot aan de grens van de Nationale Hypotheekgarantie (€355.000);*
- e. *de reikwijdte van de in december 2021 vastgestelde Beleidsregel Woningbouw zich beperkt tot sociale huur, middeldure huur en 'sociale' koop (tot €200.000) waardoor deze beleidsregel dus niet van toepassing is op nieuwbouw van woningen duurder dan €200.000;*
- f. *de laatste jaren geen of nauwelijks grondgebonden sociale huurwoningen worden opgeleverd dan wel gepland;*
- g. *het beleid gericht op 25% sociaal en 20% middensegment bijstelling behoeft vanwege de grote behoefte aan betaalbare woningen;*

overwegende dat:

- a. *de formele mogelijkheden van een gemeente tot het stellen van harde voorwaarden aan ontwikkelaars in aanvulling op het instrument van de Beleidsregel Woningbouw tegen grenzen aanlopen;*

- b. een initiatief vanuit de gemeente wordt toegejuicht waarbij de verantwoordelijke minister wordt verzocht maatregelen voor te bereiden om gemeentes in staat te stellen meer betaalbare woningen te laten bouwen en woningen betaalbaar te houden;
- c. projectontwikkelaars in beginsel bij alle bouwprojecten op enigerlei wijze afspraken zullen moeten maken met de gemeente;
- d. het wenselijk is te onderzoeken op welke wijze deze afspraken de mogelijkheid bieden invloed uit te oefenen op de prijsstelling van de te bouwen woningen boven de €200.000, dit in afwachting van een eventueel door het Rijk aan de gemeentes beschikbaar te stellen beleidsinstrumentarium;

verzoekt het college:

1. de raad uiterlijk 1 oktober 2022 een informatiebrief ter bespreking voor te leggen waarin wordt beschreven op welke wijze de gemeente meer invloed kan uitoefenen op het type en de prijsklassen van de te bouwen woningen op de woningbouwlocaties van Voorschoten;
2. in deze informatiebrief in elk geval een overzicht en beoordeling op te nemen van de formele instrumenten waarover de gemeente thans al beschikt (zoals het vereveningsfonds, de Beleidsregel Woningbouw, de Doelgroepenverordening, anterieure overeenkomsten, prestatieafspraken met corporaties en vergunningen) en nieuwe instrumenten die kunnen worden ingezet;
3. in het onder punt 2 bedoelde overzicht aan te geven op welke manier de huidige grenzen (zoals de grens uit de Beleidsregel Woningbouw) kunnen worden aangepast naar de NHG-grenzen en wat daarvoor nodig is;
4. in het onder punt 2 bedoelde overzicht tenslotte aan te geven wat de meerwaarde is van een regeling die luidt dat ten minste 25 % van het bouwoppervlak van iedere herontwikkellocatie met een gemeentelijke grondpositie wordt bestemd voor sociale huurwoningen, hetgeen betere randvoorwaarden kan bieden voor het ontwikkelen van grondgebonden sociale huurwoningen,

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Zijn er partijen die het woord willen voeren over deze twee moties? Ik merk daarbij op dat de SP geen spreektijd meer heeft.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Wij vinden motie 230 over het sturen van een briefje naar het Rijk echt sympathiek. Er moet zeker iets gebeuren, waarbij we van de kant van de rijksoverheid eigenlijk wel handvatten moet krijgen waarmee wij als gemeente naar woningbouwcorporaties uit de voeten kunnen. Dat zou mooi zijn. Zijn we hoopvol dat het gaat lukken? Misschien is het stellen van de vraag tevens het geven van een antwoord, maar we zullen deze motie als lokale partij uiteraard toch maar steunen, want beter iets dan niets.

Motie 231 over betaalbare woningen hebben we mede-ingediend. Wij vinden dit heel belangrijk, omdat wij hier zelf als gemeente aan zet zijn. We hadden in eerste instantie wel wat twijfels - dat willen we er eerlijk bij zeggen - omdat over een percentage van 25% wordt gesproken. Als je even niet oppast, zou dat immers zomaar de norm kunnen worden, maar de term "ten minste" heeft voor ons de doorslag gegeven om de motie mede in te dienen en uiteraard ook te steunen. Laten we deze motie zien als een aanmoediging om een veel hoger percentage te krijgen; 40% zouden wij veel mooier vinden, maar wellicht gaat zo'n percentage in regionaal verband haalbaar worden.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Je kan natuurlijk nooit tegen een motie als motie 230 zijn, maar wij vragen ons wel af of minister De Jonge echt harder gaat lopen, want op zich vragen gemeenten hier al jaren naar. We vinden het dus een klein beetje een motie voor de Bühne. Maar goed, het is campagnetijd. Motie 231 zullen wij ook steunen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Laat ik allereerst ingaan op motie 230. Ik denk dat we onderhand wel mogen spreken van een nieuwe woningnood. De krappe woningmarkt drijft de prijzen nu heel extreem op. Wij zullen daar natuurlijk zelf als gemeente iets aan moeten doen, maar als we eerlijk zijn, hebben we daar gewoon het Rijk bij nodig. Ik denk ook dat de invloed van Voorschoten wellicht beperkt zal zijn, maar dat het goed is dat Voorschoten van zich laat horen. Wij zijn niet de enige gemeente en wij hebben in het verleden bij de kosten van jeugdzorg gezien dat het soms helpt om trammelant te maken. Wij hebben deze motie dus graag mede-ingediend.

Met betrekking tot motie 231 had mevrouw Schroot het zojuist al over de Woonvisie die in de komende periode opnieuw vastgesteld moet worden. Juist omdat deze problemen zo groot zijn en omdat dit een fundamentele uitdaging is voor de gemeenteraad, lijkt het ons goed dat we voorafgaand aan de hele periode en los van de aparte projecten en de percentages die daarbij gaan gelden, gewoon een keer een goed gesprek hebben over wat we kunnen en willen gaan doen. Wij zien de informatiebrief waarom in deze motie gevraagd wordt, als een goede aanleiding om zo'n discussie te hebben. Dat is dus inderdaad eigenlijk een soort startnotitie voor die Woonvisie. Het lijkt ons goed om dat aan het begin van de volgende periode te hebben. Wij hebben ook deze motie dus graag mede-ingediend.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Uiteraard is het CDA voorstander van betaalbare woningen in Voorschoten. Wij steunen beide moties. De oproep naar het Rijk om voor een beter instrumentarium te zorgen, lijkt ons prima en logisch. Motie 231 ziet eigenlijk op de versterking van ons eigen instrumentarium en vraagt om daar een overzicht van te maken en te kijken hoe we daarmee scherper kunnen sturen op betaalbare woningen. Dat steunen wij uiteraard ook van harte. Wij hopen dat beide moties in the end voor onze burgers en inwoners tot meer betaalbare woningen leiden in Voorschoten, want dat is dringend nodig.

De heer **Reinke** (VVD): Voorzitter. Motie 230 zullen wij steunen. Op het allereerste oog dachten wij: is dit niet een oproep voor een opdracht die er al ligt voor deze minister? Aan de andere kant kan het beleid natuurlijk ook uitgelegd worden als een vraag om meer middelen, meer geld. Zo zouden wij het graag geïnterpreteerd zien worden, ook door het college bij het schrijven.

Motie 231: ja, het is goed dat er wordt opgeroepen om een bepaald instrumentarium en een bepaalde basis te leggen voor de kennis van de raad hierover. Wij vinden het echter heel belangrijk dat er in Voorschoten naar behoefte en naar het karakter van Voorschoten wordt gebouwd. De discussie die hier nog aan gekoppeld moet worden, betreft het toewijzingsbeleid. Wij meenden dat er al een toezegging van de wethouder zou liggen om ooit eens een avond te houden over alle middelen die hierin besproken worden: wat kunnen we doen om de woningmarkt een bepaalde goede kant op te krijgen en hoe kunnen we invloed uitoefenen op ons eigen toewijzingsurgentiebeleid, zodat we niet zomaar creëren voor zaken die niet voldoen aan de behoeften van Voorschoten? Het feit dat wij de motie toch niet steunen, heeft te maken met de afslag die genomen moet worden naar 25% bouwoppervlak. Wij vinden "bouwoppervlak" te vaag. Wij vinden dat het hier te veel vastgezet wordt en wij vinden het een beetje uit de lucht gegrepen. Wij weten niet wat we daar precies mee moeten. Zoals al met de Beleidsregel Kostenverhaal wordt aangegeven door het college zelf, is het ontwikkelen van grond, van dit soort posities, maatwerk. Het feit dat nu alweer van tevoren dit soort zaken, zoals 25% van het oppervlak, erin worden gefietst, weerhoudt ons er dus toch van om deze motie te steunen.

De **voorzitter**: Voor een korte reactie van de zijde van het college is het woord aan wethouder Cramwinckel. Graag kort, want ook het college heeft nog maar een zeer beperkte spreektijd.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Wij willen onze waardering uitspreken voor de indieners van de motie, want het Rijk wordt terecht op een bepaalde verantwoordelijkheid aangesproken. Daar zijn we het helemaal mee eens. Het is ook belangrijk om ons eigen instrumentarium in kaart te brengen. Dat is een goed idee. We hebben al heel veel ontwikkeld en we moeten kijken wat erbij kan. In de richting van de VVD zou ik willen zeggen dat deze motie niet oproept om het te beslissen, maar om het te onderzoeken. Dat zijn twee verschillende dingen. Ik denk dat het heel nuttig is om het te doen, omdat we dan met elkaar goed de discussie kunnen voeren over wat we politiek precies willen en welke afwegingen we daarbij maken. Ook deze motie zullen wij dus positief omarmen. Ik voeg daar één opmerking aan toe, als u mij dat toestaat. Het niveau dat ontbreekt in deze motie, is het niveau van de regio, in dit geval dus Holland Rijnland. Ook daar wordt op het terrein van onderzoek belangrijk werk verricht om te kijken waar het naartoe moet met de doelstellingen. Vanuit Voorschoten hebben wij bepleit dat de voorstellen die daar ontwikkeld zijn, eerst naar de raden gaan, opdat de nieuwe raden hun standpunt daarover kenbaar kunnen maken voordat daar in Holland Rijnland afspraken over worden gemaakt. Tot mijn genoegen hebben wij kunnen vaststellen dat het pleidooi van onze gemeente en van de Leidse regio unaniem in Holland Rijnland is aangenomen. Dat materiaal komt dus ook nog naar u toe, vooral met het oog op de nieuwe samenstelling van de raden. Ik voeg dat nog even toe, omdat dat het plaatje concreet maakt.

De **voorzitter**: Er is geen behoefte aan een tweede termijn. Ik sluit dus de beraadslaging en we gaan over tot stemming over de moties.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat motie 230 van D66, GroenLinks, de PvdA, het CDA en de SP met algemene stemmen wordt aangenomen.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen over motie 231.

De heer **Reinke** (VVD): Voorzitter. Ik herhaal mijn woorden van zojuist, want wij willen duidelijk hebben dat wij ervoor zijn dat er een goed instrumentarium aan de raad voorgelegd wordt om beslissingen te nemen. Ja, er staat niet expliciet dat de 25% als richting genomen moet worden, maar wij zijn zo huiverig voor nog meer regelgeving, terwijl projectontwikkeling maatwerk is, dat wij de motie toch niet kunnen steunen.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat motie 231 van de PvdA, het CDA, D66, GroenLinks, ONS Voorschoten en de SP met 15 tegen 5 stemmen wordt aangenomen, waarbij de fractie van de VVD ertegen heeft gestemd.

12b. Motie 232 van het CDA, ONS Voorschoten, de PvdA, de VVD en Voorschoten Lokaal Sterk over Leidseweg Noord

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van Oostrum voor het indienen van deze motie.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. In 2018 heeft de raad besloten in te stemmen met de renovatie van de Leidseweg Noord. Duidelijk is dat bij het project zaken niet goed zijn gegaan. Ik noem enkele voorbeelden. Het project is drie maal later gestart dan gecommuniceerd en heeft forse vertraging opgelopen. Het risicoprofiel blijkt niet op orde, met een overschrijding van ten minste € 1 miljoen als onwenselijk gevolg. Meerdere malen bleek dat het college niet goed op de hoogte was van lopende projectontwikkelingen. Informatie kwam in de regel achteraf bij de raad in plaats van vooraf. De raad kwam daardoor op een informatieachterstand en werd niet goed geïnformeerd, terwijl het college in de zomer juist op dit punt beterschap had beloofd. De CDA-fractie en de overige indieners van motie 232 vinden deze ontwikkelingen onwenselijk en betreurenswaardig. Wij verzoeken het college daarom om voor de zomer een voorstel voor een pakket van maatregelen aan de raad voor te leggen dat leidt tot verbetering van de sturing en de risicobeheersing op projecten zoals deze en tot een plan dat moet leiden tot een sterkere informatiepositie van de raad. Dat is de strekking van motie 232. Graag vernemen wij van de wethouder ook wat thans de stand van zaken is met het project. Het risicoprofiel is inmiddels geactualiseerd. De workshops van week 4 zijn achter de rug. De laatste werkzaamheden van het project, bestraten en asfalteren, starten volgens de planning op de gemeentesite al over zes weken. In dit projectstadium zijn projectkosten daarmee goed voorspelbaar. Wij vernemen daarom graag van de wethouder het huidige projectsaldo en het verwachte projectsaldo bij oplevering van het project. De motie luidt:

"Motie 232.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 3 februari 2022,

overwegende dat in 2018 voor de renovatie van de Leidseweg Noord een krediet van afgerond 1,6 miljoen euro beschikbaar is gesteld;

constaterende dat:

- a. het uitvoeringskrediet reeds bij de gunning van het project met € 600.000 is overschreden, waarover de raad niet vooraf en/of adequaat is geïnformeerd;*
- b. het risicoprofiel op de Leidseweg Noord nooit actueel en/of afdoende is geweest, noch in het risicoregister van de begroting was opgenomen;*
- c. het college slecht op de hoogte bleek te zijn van de lopende ontwikkelingen op het project Leidseweg Noord, wat tot miscommunicatie en mismanagement heeft geleid;*

van mening dat:

- a. *de vertraagde start, de financiële overschrijdingen en de gebrekkige risicobeheersing op het project Leidseweg Noord onwenselijk en betreurenswaardig zijn;*
- b. *de door het college in juli 2021 mede naar aanleiding van dossier Leidseweg Noord toegezegde verbetering van de informatiepositie van de raad nog onvoldoende van de grond is gekomen;*
- c. *om lessen te kunnen trekken t.a.v. het project Leidseweg Noord, de sturing op dergelijke projecten te evalueren en te actualiseren;*

verzoekt het college de raad voor de zomer 2022 een voorstel dan wel een pakket van maatregelen voor te leggen op grond waarvan actieve sturing door het college en de informatiepositie van de raad op projecten als deze significant worden verbeterd en geankerd."

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de woorden van de heer Van Oostrum. Ik denk dat deze motie op een aantal vlakken duidelijk is, ook over hoe het tot op heden is gegaan. Daarover is al veel gezegd en ook beloofd. Een aantal dingen zijn gewoon niet goed gegaan. Dat is een belangrijke conclusie, omdat je dan ook naar voren kunt kijken: hoe ga je dat in de toekomst wél goed doen? Dat is vooral wat we aan het college vragen: hoe kunnen wij in de toekomst dit soort zaken voorkomen, hoe kunnen zaken zoals de communicatie richting de raad en ook tussen het college en de ambtelijke organisatie beter en hoe wordt er geborgd dat voor de volgende raad duidelijk is wat hij bij dit soort projecten kan verwachten. Ook sluiten wij ons aan bij de vraag van de heer Van Oostrum naar de actuele stand van zaken en de vraag wat we vanaf dit moment nog kunnen verwachten bij dit project.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ook ik sluit me aan bij de woorden van de heer Van Oostrum en de heer Van den Dool. Wat mij betreft laat de tekst van de motie en het dictum de mildheid van de indieners zien. Ik zou iedereen willen voorstellen om in te stemmen met deze motie.

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Ik denk dat wat de heer Van Oostrum heeft gezegd over de voorliggende motie, duidelijk is. Voor ons als Voorschoten Lokaal Sterk is het heel belangrijk om te weten wat op dit moment echt de stand van zaken is. Heeft de wethouder duidelijk in beeld welke kosten op dit moment uitstaan? Wat zijn de overschrijdingen op dit moment? Ik vind het heel aardig dat we daar na de verkiezingen naar gaan vragen, maar voordat we het weten, hebben wij zitten slapen. Ik wil echt op dit moment weten wat op dit moment de overschrijdingen zijn; dat is ook in juli aangegeven. Daar wil ik graag wat getallen bij.

De **voorzitter**: Meneer Maassen, u heeft geen spreektijd meer.

De heer **Maassen** (SP): Dat weet ik, voorzitter. Ik wil een punt van orde inbrengen.

De **voorzitter**: Ik maak dit inhoudelijke rondje af en kom dan bij u terug voor het punt van orde.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Laat ik allereerst zeggen dat we het hier natuurlijk al meerdere malen uitgebreid over hebben gehad. Bovendien hebben we in de afgelopen periode al twee nota's en twee informatiebrieven hierover gekregen. Ik denk dus niet dat wij nog echt behoefte hebben om weer heel veel extra voorgelicht te worden. Er is een punt waarop dat misschien wat te gedetailleerd wordt. We zijn het er natuurlijk mee eens dat het project eerder begonnen had kunnen worden. Het plan is natuurlijk al opgestart onder het vorige college en de planning was dat het twee jaar geleden zou zijn afgerond. Er zijn natuurlijk meerdere redenen, onder andere corona. Als ik heel eerlijk ben, heeft ook de stroperige besluitvorming in deze raad de kosten flink doen oplopen. Het is dus een klein beetje gemakzuchtig om dit allemaal op de drempel van het college neer te gooien. Voor ons geldt vooral dat die verrassingen, met name rond het oude riool, vervelend zijn, maar dat is natuurlijk precies de reden waarom we nu aan een nieuwe organisatie werken, die wordt ingericht. Dat proces loopt nog. Het lijkt ons een beetje prematuur om dan nu voor de zomer ook nog om extra maatregelen te vragen. We zouden dat gewoon wat tijd geven. Wij gaan de motie dus niet steunen.

De **voorzitter**: Meneer Maassen voor een punt van orde.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik denk dat het heel belangrijk is om goed te evalueren wat hier allemaal mis is gegaan, want er is van alles misgegaan. Ik vind het eigenlijk jammer dat dit nu

met een motie vreemd aan de orde van de dag in de laatste minuten van een raadsvergadering gebeurt, terwijl het college geen spreektijd meer heeft. Ik zou eigenlijk een degelijke verantwoording willen. Eigenlijk had ik liever gezien dat dit als een volwaardig agendapunt in een volgende raadsvergadering zou worden geagendeerd, zodat we het daar echt over kunnen hebben en niet eventjes allemaal onze spreektijd erdoor moeten jassen. Dat wil ik eigenlijk aan de indieners vragen. Dan kunnen namelijk echt fatsoenlijke besluitvorming en echte verantwoording plaatsvinden in plaats van even een statementje te maken vlak voor de verkiezingen.

De **voorzitter**: Zolang de motie voorligt, bespreken wij haar. Mochten de indieners de motie willen intrekken, dan is dat uiteraard geheel aan hen. De heer Maassen heeft wel een ander terecht punt: het college heeft geen spreektijd meer. Staat u mij toe dat het college per motie nog een halve minuut krijgt om kort toe te lichten wat het standpunt is? Gaat u daarmee akkoord?

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter, dan wil ik ook graag spreektijd.

De **voorzitter**: Dat begrijp ik, maar zonder een reactie van het college wordt het wel wat ingewikkeld om verder een discussie te voeren. Vandaar dat ik dit even aan u voorleg.

De heer **Maassen** (SP): Dat was precies mijn punt.

De **voorzitter**: U mag straks uiteraard weer een stemverklaring afleggen. Dat spreekt voor zich; die tijd krijgt u ook. Gaat de raad akkoord met mijn voorstel? Dat is het geval. Ik geef het woord heel kort aan wethouder Spil over motie 232. Ik wil u echt verzoeken om maximaal 30 seconden aan het woord te zijn.

Wethouder **Spil**: Voorzitter. Dan zal ik heel kort reageren. Wij hebben de raad zowel in juli als in oktober en december een informatienota gestuurd met de actuele stand van zaken. Als u van tevoren had aangegeven dat u de actuele stand per vandaag wilde weten, had ik die even opgevraagd. Dat kan ik u nu vanavond om 23.00 uur niet melden, maar dat kunnen we u natuurlijk wel nasturen. Het risicoprofiel zal binnenkort intern klaar zijn. Dat kunnen we in april met de raad bespreken. Wat betreft de manier waarop u geïnformeerd wilt worden: dit kan natuurlijk altijd binnen de P&C-cyclus een duidelijke plek krijgen als u nu vindt dat u onvoldoende bent geïnformeerd. Ik wil nog een kleine kanttekening plaatsen bij het risico en de sturing daarop: we zijn er hard mee bezig om dat allemaal te verbeteren. Sinds de nieuwe organisatie hebben we daar ook meer ruimte voor, maar de risico's die we de afgelopen maanden tegengekomen zijn - onder andere het oude riool, maar bijvoorbeeld ook de enorme inflatie van de afgelopen maanden, voor buitenruimtes op dit moment zelfs oplopend tot 40%, een gebrek aan medewerkers, een gebrek aan leveringen uit China enzovoort - hadden we in 2018 niet kunnen voorzien. Ik vind dat dus ook een discussie waard: hoe ga je om met het risicoprofiel en hoe ga je dat vervolgens steeds aanpassen aan de nieuwe risico's die weer komen? Ik wil nog veel meer zeggen, maar helaas.

De **voorzitter**: Ja, excuses, wethouder. Er is behoefte aan een tweede termijn.

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Ik zou graag bedragen willen krijgen die daar eventueel bij zitten. Ik ga ervan uit dat de wethouder, zoals beloofd is in juli 2021, tegenwoordig proactief handelt op deze gang van zaken in plaats van defensief.

De **voorzitter**: Uw verzoek wordt meegenomen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ik zou ook graag iets horen over de workshops van vorige week over de risicoprofielen. Wat kan de wethouder daarover zeggen? Want ik neem dat zij ook bij die workshops is geweest. Ik verneem ook graag het huidige projectsaldo en het verwachte projectsaldo. Het lijkt me niet meer dan normaal dat de wethouder daarvan op de hoogte is.

De **voorzitter**: Toch even een klein punt van orde, meneer Van Oostrum. Zodanige cijfers en getallen kan geen enkele wethouder paraat hebben. Gelukkig maar, want daar is gewoon de ambtelijke organisatie voor. Ik beschouw dit als technische vragen. Die zullen wij ook als zodanig beantwoorden. Daar zal de wethouder vanavond dus niet op ingaan. Het zou ook echt onmenselijk zijn als je dat allemaal uit je hoofd moet weten.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Het zou toch fijn zijn als de wethouder die getallen wél heeft. Dit project is gewoon niet helemaal goed verlopen. Dat zou je je als wethouder dusdanig moeten aantrekken dat je die cijfers gewoon paraat hebt, dat je gewoon zorgt dat de zaken op dit moment voor elkaar zijn en dat je de raad kunt presenteren wat er op dit moment nog te verwachten valt en wat het eindresultaat wordt. De wethouder had er eigenlijk maanden op voorbereid kunnen zijn om dat getal nu te presenteren.

De **voorzitter**: Meneer Van den Dool, het is onmogelijk om als wethouder al deze cijfers eenvoudigweg paraat te hebben, hoe groot of hoe belangrijk het project ook is. Het zijn technische vragen en ze zullen ook technisch worden afgehandeld. Als uw raad daarom vraagt, wordt die informatie uiteraard aangeleverd.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wilde net de opmerking maken die u al maakte richting de heer Van den Dool, namelijk dat ik het een beetje flauw vind om te proberen om een wethouder vast te zetten op een getal, dat natuurlijk met geen mogelijkheid precies gegeven kan worden, waarna vervolgens gezegd kan worden dat de wethouder de raad verkeerd heeft ingelicht. Ik vind dit een flauw spelletje van de heer Van den Dool. Ik hoop dat hij dit normaal via de technische route doet.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. De antwoorden op technische vragen laten vaak lang op zich wachten. Zou u daarom de toezegging kunnen doen dat u die informatie begin volgende week aan de raad doet toekomen?

De **voorzitter**: Ik ben het niet met u eens dat de antwoorden op technische vragen altijd lang op zich laten wachten. Dat hangt af van de mate van het uitzoekwerk. Ik ken technische vragen die gewoon binnen 48 uur netjes worden behandeld. Het college kan u toezeggen de vragen zo spoedig mogelijk af te doen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Het zou fijn zijn als dat voor de commissievergadering van volgende week donderdag kan plaatsvinden.

De **voorzitter**: Ik weet zeker dat de wethouder daar haar uiterste best voor doet, maar wat niet kan, kan niet; dat zeg ik ook in alle eerlijkheid.

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Ik twijfel hier een beetje over. Ik vind het heel makkelijk om ... Hoe zeg ik dat? Dit is een heel belangrijk project en er zijn veel discussies over geweest. Er zijn in januari nog discussies over geweest. We hebben geen grip op wat daar gebeurt. Dat komt door inflatie en doordat er nog een riolering ligt. Dat is allemaal prima, maar ik wens niet in 2024 te horen dat de raad heeft liggen slapen. Ik denk dat de wethouder heel goed weet dat ze bovenop deze zaak heeft moeten zitten. Zij zou hiermee actief bezig moeten zijn, want als er iets gebeurt ... Cijfertjes over riolering en inflatie zijn in grote lijnen echt wel bekend. Daar hoeven we niet heel ingewikkeld over te doen. Het zijn geen kansberekeningen of iets dergelijks. Ik vind het heel makkelijk om zo te doen. Ik vind het fijn dat de heer De Graaf vraagt of de wethouder dit volgende week kan hebben. Ik ga er gewoon van uit dat die cijfers er komende week liggen, omdat er in de afgelopen periode zo op gehamerd is. Daar ga ik echt van uit en ik vind dat daar verantwoordelijkheid voor genomen mag worden met zulke grote bedragen die hierbij aan de orde zijn geweest. Misschien moeten we even schorsen.

De **voorzitter**: De wethouder heeft uw verzoek gehoord.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Mevrouw Van Herk heeft het over "cijfertjes in grote lijnen", maar mevrouw Van Herk, dat is precies niet wat u vraagt. U vraagt hier om exacte dagkoersen. Die fluctueren heel sterk en die zijn bijzonder ingewikkeld. Ik vind dit een beetje flauw, want u doet nu net alsof de wethouder alle gegevens weigert te geven, terwijl u heel specifieke gegevens vraagt. Ik zou u dus willen vragen om iets specifiek te zijn.

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Bel de aannemer en vraag hem hoe het staat. Dat lijkt mij heel makkelijk. Dat kun je toch elke vrijdag vragen als dit de afgelopen maanden zo'n heet dossier is geweest?

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik denk dat die aannemer dan hetzelfde zegt als wat de wethouder nu moet zeggen: dat zou ik eerst voor u op moeten zoeken, mevrouw Van Herk; ik kom later bij u terug.

Mevrouw **Schroot** (D66): Mijn computer knalde er net even uit. Ik heb kennelijk letterlijk een ontploffing gemist, want er wordt hier een discussie op de persoon gevoerd, terwijl ik geen enkele opzet of kwade wil in dit dossier zie, maar wel heel veel pech. Er wordt heel vervelend gedaan naar een wethouder, die haar uiterste best doet. Ik begrijp dus niet helemaal waarom dit zo op de persoon wordt gespeeld.

De heer **Van den Dool** (VVD): Dat laatste is zeker niet het geval. Wij zijn heel feitelijk in de motie. Daar houden we ons bij. Ik zou graag even willen schorsen om dit met de indieners te bespreken.

De **voorzitter**: Uitstekend. Dan schors ik de vergadering voor vijf minuten.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Is er nog behoefte aan beraadslaging over deze motie?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Wij gaan ervan uit dat we de gegevens over het huidige projectsaldo en het verwachte of geprognosticeerde eindsaldo ontvangen voor de commissievergadering.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er verder geen behoefte is aan beraadslaging. Ik sluit de beraadslaging en ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen over motie 232.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik moet zeggen dat ik mij overvallen voel door de indieners van deze motie, omdat zij op de dag van de raadsvergadering dit punt ineens via een motie vreemd aan de orde van de dag op de agenda hebben gezet. Dat had anders gekund en gemoeten als je een fatsoenlijke inhoudelijke discussie wil voeren. Ik heb niet het gevoel dat de doelstelling was van deze motie. Ik had het prettig gevonden als de motie gewoon geagendeerd was als agendapunt, waarbij iedereen op een normale manier zijn visie had kunnen geven. Ik vind het jammer dat dat niet is gebeurd. Daarom zal de SP niet voor deze motie stemmen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik wil tegen meneer Maassen ...

De **voorzitter**: Nee, meneer Van Oostrum, de beraadslaging is gesloten. We zijn nu bij de besluitvorming. U kunt dus niet meer reageren. U kunt nog wel een stemverklaring afleggen als u daar behoefte aan heeft. Ik constateer dat dat niet het geval is.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Ik wil benadrukken dat deze motie vooral gaat over het punt van die verbetering. Daarom stemmen we er van harte voor. Het is goed dat dit nu ter tafel komt. Dat er andere dingen gevraagd zijn en dat dit mogelijk nog terugkomt, is iets anders, maar deze motie stelt voor om verbeterpunten te vragen en aan de raad te leveren. Het is ook zeer belangrijk voor de volgende raad dat deze projecten op een andere en betere manier gaan verlopen.

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Ik ben uiteraard voor de motie. Ik trek me wel aan wat de heer Maassen zegt en ik begrijp zijn punt.

De **voorzitter**: Graag een stemverklaring en geen reactie.

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): O, sorry. Ik stem voor de motie en ik hoop dat de toezegging gedaan is dat we volgende week de cijfers krijgen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Wij stemmen tegen de motie.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ook D66 stemt zwaar tegen deze motie.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat motie 232 van het CDA, ONS Voorschoten, de PvdA, de VVD en Voorschoten Lokaal Sterk met 13 tegen 7 stemmen wordt aangenomen, waarbij de fracties van de SP, GroenLinks en D66 ertegen hebben gestemd.

12c. Motie 235 van GroenLinks, D66, de SP, de VVD en Voorschoten Lokaal Sterk over inzamelingsfrequentie oud papier

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Deuzeman om de motie in te dienen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Bij de discussie over het Grondstoffenplan hebben veel fracties aangegeven dat de scheiding in Voorschoten echt beter moet, als het niet vanwege het milieu is dan toch vanwege de oplopende kosten van het restafval. Een belangrijke factor daarin was het oudpapier: zwaar, goed recyclebaar en er zit nog flink wat in het restafval. Daar was een voorstel voor in het Grondstoffenplan, met onder andere papiercontainers, vooral bij laagbouw, en daarvoor werd financieel ruimte gevonden door de inzamelingsfrequentie te verlagen. Met amendement 133 zijn die papiercontainers verwijderd uit het Grondstoffenplan. Daar was GroenLinks tegen, maar dat heeft de raad besloten. Wat alleen niet verwijderd is, is de bezuiniging op de inzamelingsfrequentie. Wij beschouwen dit eigenlijk een beetje als een bedrijfsongeval; tenminste, wij nemen aan dat daar sprake van is. Dit geeft een merkwaardige situatie: de scheiding van papier heeft prioriteit, maar de enige genomen maatregel die we nemen, is dat we de ophaalmomenten halveren. Dat gaat in elk geval niet helpen. Die slechtere scheiding gaat bovendien de kosten weer omhoog duwen. We kregen hier sindsdien dan ook een regen van klachten over. We hebben geprobeerd het uit te leggen, maar om eerlijk te zijn: wij krijgen dit niet uitgelegd. Daarom dient GroenLinks motie 235 in om deze vreemde situatie op korte termijn te repareren. We hebben daarvoor een beetje moeten zoeken naar de vorm; ik wil de griffie bedanken voor de assistentie daarbij. Een definitieve oplossing kan alleen via een raadsbesluit. Het logische punt in de P&C-cyclus ligt dan bij de Voorjaarsnota. Dat is ook het juiste punt om de dekking gewoon via het gesloten systeem van de afvalstoffenheffing netjes neer te zetten. Het is alleen wel wat ver het jaar in. We willen het college daarom verzoeken om dat besluit in de tussentijd niet af te wachten. We horen graag van het college welke mogelijkheden het ziet om hiermee aan de slag te gaan. De motie luidt:

"Motie 235.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 3 februari 2022,

constaterende dat:

- a. er brede steun bestaat in de raad voor het terugbrengen van de hoeveelheid restafval per inwoner per jaar;*
- b. een reductie in ophaalfrequentie van oudpapier onderdeel was van het Grondstoffenplan en dat met amendement 133 flankerend beleid in de vorm van het algemeen aanbieden van een kliko voor oudpapier geschapt is;*
- c. uit antwoorden op schriftelijke vragen blijkt dat de kosten voor het weer verhogen van de ophaalfrequentie van oudpapier naar 2x per 4 weken op jaarbasis € 65.000 bedragen;*

overwegende dat:

- a. het onwenselijk is de barrière voor het scheiden van oudpapier uit het restafval te verhogen;*
- b. het onbegrip omtrent deze maatregel bij onze inwoners aanzienlijk is;*

draagt het college op:

- 1. met de Voorjaarsnota 2022 een voorstel aan de raad voor te leggen waarmee de raad kan besluiten om de papierinzamelingsfrequentie, zoals eerder vastgesteld met het Grondstoffenplan, te wijzigen van 1x per 4 weken naar 1x per 2 weken en waarin de financiële consequenties van deze wijziging ook ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd;*
- 2. tot het moment van besluiten over het gevraagde voorstel alvast te handelen conform de opdracht in deze motie,*

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Dit is een sympathieke motie. Het is altijd gevaarlijk als je dat zegt; dat heb ik al eerder betoogd. Wij zitten eigenlijk een beetje in onze maag met iets,

wat de heer Deuzeman ook al aangaf. Ik ga wat spreekijd van het college vragen, hoewel die er niet meer is. Kunt u artikel 5 toepassen? Dat wil zeggen: even door de vingers gluren. Wij willen namelijk toch weten hoe dit financieel zit. Als je de motie aanneemt, is dat geen raadsbesluit, maar je vraagt het college dan om het financieel te regelen bij de Voorjaarsnota, dus ergens in juli. Dat komt dan uit de reserve, maar we willen weten of we straks de afvalstoffenheffing weer gaan verhogen met die € 65.000 en of de burger het dan alsnog gaat betalen. Kan de wethouder Financiën dus aangeven hoe dit zit en of dit in financiële termen een verstandig besluit is?

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik blik even terug op amendement 133, dat de papierbakken uit het Grondstoffenplan haalde. Dat amendement kwam ons pas op de middag van de raadsbehandeling op 7 oktober onder ogen, eigenlijk net zo lastminute als zojuist gebeurde met de vorige motie. Het was te laat om het amendement grondig te lezen en te bespreken in de fractie. Begin januari bleek dat dit amendement onvoldoende doordacht was door de indieners, met als gevolg boze inwoners en het achterop raken van het doel, gescheiden papierinzameling, met alle, ook financiële gevolgen, van dien. Het had de indieners van dat amendement, de VVD, het CDA en ONS Voorschoten en meestemmer Voorschoten Lokaal Sterk gesierd als zij zelf het initiatief hadden genomen om de terecht over het niet ophalen van papier klagende inwoners tevreden te stellen. Hopelijk horen we hen daar vanavond iets over zeggen naar de klagende inwoners. D66 waardeert het dan ook dat GroenLinks het corrigerende initiatief heeft genomen en heeft motie 235 dan ook mede-ingediend om onze inwoners in staat te stellen hun papier tweewekelijks aan te bieden om de afvaldoelstellingen te gaan halen die we allemaal gesteld hebben.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Het valt ons op dat het herstel van de situatie van vóór amendement 133 ons € 15.000 meer gaat kosten dan daarvoor, want er is € 50.000 bespaard en het gaat € 65.000 kosten. Hiermee en met de klachten van de bewoners zit ik een beetje in mijn maag. Ik hou eigenlijk wel van een beetje consistentie. Voordat we een dergelijke beslissing nemen, zou ik onszelf de vraag willen stellen of er is nagedacht over de consequenties van het nietsdoen op dit vlak voor de flatbewoners in Vlietwijk en Noord-Hofland, die nog veel meer moeten sjuouwen dan de doelgroep uit deze motie met oudpapier. Is daarover nagedacht? Kan die € 65.000 niet beter worden aangewend voor dat soort doelstellingen, die ook een bijdrage - misschien een grotere bijdrage - leveren aan de scheiding van de afvalstoffen? Is dit dus niet volstrekt prematuur en zou de motie niet moeten worden ingetrokken totdat er veel meer duidelijkheid is over de eventuele financiële componenten van deze zaak?

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Meneer De Graaf verwijst naar het papier ophalen bij de hoogbouw. Die maatregelen zijn in het plan blijven staan en gaan dus door. Dat staat hier verder los van.

De heer **De Graaf** (PvdA): Het punt is dat mensen die in hoogbouw wonen, minder faciliteiten beschikbaar hebben voor het afvoeren van oudpapier dan mensen die in laagbouw wonen, in een eengezinswoning of een villa. Als je op een gegeven moment € 65.000 beschikbaar wil stellen voor afvalscheiding, vraag ik mij af of er geen mogelijkheden zijn om juist die groep tegemoet te komen. Als dat in voldoende mate is gebeurd, kan ik vervolgens besluiten om voor of tegen deze motie te stemmen, maar dat kan ik nu volstrekt niet overzien. Ik weet ook niet wat dit financieel betekent, zoals net al is aangegeven. Ik vind het dus gewoon prematuur. Dat is het hele eieren eten.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik ben een beetje verbaasd over de opmerking van de heer De Graaf. Hij zegt nu: wat weten we er eigenlijk van? Meneer De Graaf, we hebben het Afvalbeleidplan net vastgesteld. We hebben hier uitgebreid over gesproken. Dit is één klein element daaruit. Over al die andere elementen die u erbij haalt, hebben we nou net een heel Afvalbeleidplan vastgesteld. Wij spreken nu over een amendement dat daarop ingediend is. Ik snap niet waarom u alles erbij haalt, behalve dat u nu niet de verantwoordelijkheid wilt nemen voor het niet terugdraaien van deze maatregel. Dat kan, maar dat mag u dan uitleggen aan de inwoners.

De heer **De Graaf** (PvdA): Om in dezelfde taal te blijven als de heer Deuzeman: de wispelturigheid kent geen grenzen. Ik ben voorstander van zorgvuldigheid en consistentie waar die aan de orde zijn. Als op een gegeven moment een slecht besluit moet worden teruggenomen, kan dat uiteraard, maar dan wil ik dat ook afwegen tegen andere mogelijkheden om de situatie voor andere bewoners van Voorschoten te verbeteren. Pas dan ben ik bereid om na te denken over het heroverwegen van een eerder genomen beslissing.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. De VVD zal deze motie zeker steunen. Het is interessant om te zien dat er steeds gerefereerd wordt aan amendement 133. Mevrouw Schroot gebruikte hele grote woorden, want D66 houdt van stoere taal. Zij zei namelijk dat zij daardoor was overvallen. Dan mag zij even uitleggen hoe het komt dat ik haarzelf hierover aan de telefoon heb gehad in de voorbereiding op de raadsvergadering in oktober. Ik heb dit met haar persoonlijk besproken. Zij mag uitleggen waar zij was tijdens de commissievergadering in juli vorig jaar, toen collega Reinke namens mij het woord over dit onderwerp voerde en wij als VVD ons standpunt hierover al duidelijk hebben gemaakt. Ik ben klaar met dat moddergooien op basis van nepnieuws. Dit is gewoon niet waar. U mag het volledig oneens zijn met elk standpunt. Ik begrijp ook de frustratie over dit onderwerp, maar u kunt hier in de openbaarheid van deze vergadering niet zeggen dat dit pas ten tijde van de raadsvergadering tot u kwam, want dat is gewoon niet het geval. Het klopt dat amendement 133 de papierbakken eruit heeft gehaald. Daar zat ook een gedachte achter, namelijk dat daar zeer grote investeringen tegenover stonden en dat veel fracties betwijfelden of dat in verhouding stond tot het milieuresultaat dat geleverd zou worden. Ik durf te betwijfelen of de problemen waar we nu mee te maken, namelijk de ophaalfrequentie en de hoeveelheid papier die aangeboden wordt, er niet geweest waren als het voorstel destijds niet geamendeerd was. Want je ziet in de dagelijkse praktijk dat ook inwoners die al beschikken over een aparte papiercontainer en dus eigenlijk al voldoen aan dat flankerende beleid, zoals dat in beginsel werd voorgesteld, net zo goed problemen ondervinden bij het aanbieden van hun oudpapier. Dat is gewoon zoals het is. En ja, die klachten ken ik ook en ik heb al die mensen te woord gestaan. Ik heb ook uitgelegd wat de gedachte achter dat amendement was. Volgens mij zou het eerlijke verhaal zijn dat 21 raadsleden misschien toch een beetje hebben onderschat dat met of zonder dat amendement het terugbrengen van de ophaalfrequentie voor oudpapier niet zo positief zou uitpakken als wij in eerste instantie hadden gedacht of gehoopt. Ik vind de motie daarom goed. Ja, het is een bedrijfsongeval, zoals de heer Deuzeman al zei. Laten we niet doen alsof een bedrijfsongeval het einde van de wereld is. Het is buitengewoon vervelend, maar wij zijn bereid om bedrijfsongevallen te repareren, ook als dat een impopulaire boodschap naar buiten toe is. Daar lopen wij als VVD ook niet voor weg. U hoeft niet bang te zijn dat wij iemand op persoonlijke titel of als partij hierover in de media een verwijt gaan maken. Dat doen wij niet.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Omwille van de tijd zal ik het kort houden. Er zijn diverse inbrengen geweest waar wij ons graag bij aansluiten, van meneer Zeelt tot meneer Lavrijsen. Daar kunnen we helemaal achter staan. Het zou mij persoonlijk een lief ding waard zijn om nog eens met elkaar van gedachten te wisselen over het ophaalbeleid. Ik denk dat daar wel meer over te zeggen is dan wat vanavond gewisseld is. Ik noem maar wat: het ophalen van plastic, de verhouding tussen het ophalen van restafval en het ophalen van papier. Daar is echt nog wel wat meer over te zeggen, net als over consistentie van beleid. Ik herinner me de verkeerssituatie in Vlietwijk. Er waren toen heel veel klagende bewoners - dat heeft een tijd geduurd - en nu zeggen ze allemaal: prima. Lang verhaal kort: wij zullen uiteindelijk onze steun niet aan dit voorstel onthouden, maar wij willen graag een keer een discussie over het ophaalbeleid. Daar is echt meer over te zeggen dan wat nu is gewisseld.

Wethouder **Spil**: Voorzitter. Ik zal het heel kort houden. Wat de motie stelt, is heel duidelijk. Wij hebben natuurlijk ook als college de klachten van de inwoners gehoord. De raad vraagt om de financiering in de Voorjaarsnota te verwerken. Uiteindelijk zullen deze kosten inderdaad in de afvalheffing terechtkomen, maar daarbij wil ik aantekenen, ook in de richting van meneer Bremmer, dat wij het beleid niet voor niets in stukken hebben gehakt, want het is buitengewoon complex. We zullen het er zeker over hebben. Volgens mij staat in november de volgende versie van dit beleidsplan op de lat, met nieuwe keuzes om te maken. Het lijkt me goed om daar dan uitgebreid over door te praten en te kijken hoe we qua kosten voor de inwoners en qua milieu een optimaal afvalbeleid kunnen hebben.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil reageren op twee opmerkingen, onder anderen van de heer Lavrijsen. Ik ben het eens met zijn analyse dat er misschien ook een probleem was ontstaan als wij de papierbakken wel hadden gedaan. Het was ook een compromis. Er werd financiële ruimte gezocht om die papierbakken te kunnen betalen. Misschien waren we er ook dan op teruggekomen en hadden we ook dan gezegd dat het een slecht besluit was, maar het was een afweging. Ik ben blij dat hij ook zegt: laten we hier dan gewoon verantwoord mee omgaan.

Richting de heer Bremmer: we zijn het er absoluut mee eens dat er nog over heel veel gesproken moet worden. Dit is maar een eerste stapje in het afvalbeleid, maar het lijkt ons wel een slecht signaal aan de bevolking om als enige beleid dat deze raad neerzet, te zeggen dat wij minder gaan ophalen en het daarbij laten.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Er is kennelijk een weeffout. Als je die kunt herstellen, moet je dat maar doen. We zijn er uiteindelijk voor de burgers. Wat dat betreft is het helder, maar het is ook helder dat de rekening straks via de afvalstoffenheffing van 2023 naar de burgers gaat. Uiteindelijk gaan ze dus wel betalen, maar we zullen niet dwarsliggen en we zullen de motie steunen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik kan me geheel aansluiten bij de woorden van de heer Deuzeman richting de heer Lavrijsen en de heer Bremmer.

De **voorzitter**: Ik heb geen vragen gehoord aan het college en ik constateer dat de beraadslaging kan worden gesloten. Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Dit is typisch weer zo'n besluit dat de schoonheidsprijs niet verdient. Goede afwegingen zijn eigenlijk niet mogelijk. Eigenlijk zou ik op grond daarvan tegen moeten stemmen, maar laat ik een beetje vertrouwen op de collega's en dan maar voorstemmen. Maar ik vind eigenlijk dat we dit soort dingen in een betere afwegingssituatie met elkaar moeten doornemen en prioriteiten moeten afwegen ten opzichte van elkaar. Maar goed, ik strijk met mijn hand over het hart. Oké, vooruit dan maar.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De SP heeft wel degelijk gezien dat dit in het voorstel stond toen we hierover stemden. Wij hebben hier toen niet over gesproken. Ik heb zelf wel gedacht: het lijkt me erg lastig als het maar één keer per maand wordt opgehaald, maar dat zal ik dan wel zijn. Je persoonlijke ervaring moet je in dit soort dingen niet altijd meteen als politieke leidraad nemen. Je moet ook kijken naar het grotere belang. Ik moet zeggen dat ik best wel overvallen was door het grote aantal meldingen van mensen die hier last van hadden. Eigenlijk was ik ook een beetje positief verrast, want kennelijk zijn er heel veel mensen die heel graag hun papierafval scheiden en graag zien dat het opgehaald wordt. Ik denk dat we dat ook positief moeten duiden en dat we nu als gemeenteraad gewoon moeten zeggen: we hebben een fout gemaakt en die herstellen we, want we luisteren naar u. Daarom stemt de SP voor dit voorstel.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat motie 235 van GroenLinks, D66, de SP, de VVD en Voorschoten Lokaal Sterk met algemene stemmen wordt aangenomen.

13. Sluiting

De **voorzitter**: We zijn door alle punten heen. Ik dank u voor deze avond en ik wens u nog een hele goede, rustige nacht.

De voorzitter sluit om 23.48 uur de vergadering.

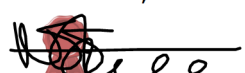
Vastgesteld in de vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 17 februari 2022.

De griffier,

Drs. B.J. Urban

De voorzitter,

Drs. N. Stermerdink